din realităţile de mîine, prevăzute de către comuniştii români la marele lor forum.

Lanuri încărcate cu aur

Dinspre Carpaţi la mare sau dinspre Carpaţi la şes, oriunde vom porni, vom întîlni bărbaţi şi femei limpezindu-şi palmele şi chipul în munca zilnică pe cîmp, printre mari holde de grîu, printre lanuri de porumb ca mări foşnitoare. Cîmpii încărcate cu aur vor îmbogăţi nesfîrşita carte a muncii, ca o dovadă de neşters a hărniciei acestui neam. Şi dacă, la munte, apele bat năvalnic de-a lungul albiei lor în barajele hidrocentralelor pentru a se transforma în lumină, iată că la cîmpie, spre ogoare, apele vin pe conducte, pulverizînd în amurguri scînteieri de smarald pentru a se transforma, de data aceasta, în boabe aurii. Marile recolte vor fi posibile datorită folosirii tehnologiilor moderne şi extinderii sistemului de irigaţii. Tovarăşul Nicolae Ceauşescu arăta, de la marea tribună a Congresului, că va fi asigurată „înfăptuirea în cele mai bune condiţii a programului de irigaţii şi amenajări funciare, astfel încît pînă în 1995 să se realizeze irigarea a cel puţin 6 milioane de hectare, urmînd ca pînă în anii 2000 să încheiem organizarea întregului sistem naţional de irigaţii, care va ajunge la circa 7—7,5 milioane de hectare teren agricol, din care cel puţin 5,5 milioane de hectare teren arabil". Din primăvară şi pînă-n toamnă, din zori pînă la asfinţit, sistemele de irigaţii vor străbate cîmpiile, pulsînd prin circuitele lor zeci de mii de tone de verdeaţă şi de aur. Şi dincolo de acestea, specialiştii vor folosi cele mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii pentru ca lanurile să se legene-n vînt încărcate de rod tot mai bogat.

În zilele senine de seceriş şi Mureşul, şi Oltul, şi Siretul, şi cele trei Crişuri, toate rîurile patriei vor trece zburdalnic printre poieni şi livezi, prin locuri hărăzite belşugului, contopind imaginile într-un cînt al bucuriei.

Pe băncile şcolii şi la strung

Întregul nostru popor trăieşte cu profundă mîndrie patriotică noua istorie revoluţionară a patriei, căreia marele forum comunist îi deschide noi perspective şi posibilităţi de împlinire a personalităţii umane. În sala Congresului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu arăta limpede că: „odată cu generalizarea învăţămîntului de 12 ani sînt create condiţiile necesare de creştere a nivelului de cunoştinţe al tuturor oamenilor muncii, de formare a unei clase muncitoare şi ţărănimi cooperatiste cu un nivel ridicat de pregătire tehnico-ştiinţifică".

Şi în viitor, întregul învăţămînt se va desfăşura pe baza celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, ale cunoaşterii umane, a concepţiei revoluţionare despre lume şi viaţă — materialismul dialectic şi istoric. Dezvoltarea continuă a învăţămîntului va crea condiţii noi pentru realizarea unei instruiri permanente prin intermediul reciclărilor profesionale. În parg de nou mileniu, cînd procesul de instruire se află în continuă dezvoltare şi perfecţionare, organizarea superioară, mecanizarea complexă şi automatizarea producţiei vor conduce la reducerea considerabilă a deosebirilor dintre munca fizică şi cea intelectuală. Pe băncile şcolii şi la strung, în amfiteatre şi în secţiile modernelor uzine, oameni de toate vîrstele vor învăţa şi se vor pregăti mereu pentru a continua salba de măreţe înfăptuiri socialiste, înscrise în documentele marelui forum comunist.

Printre cei mai tineri oameni de ştiinţă

Entuziasmul şi neţărmurita satisfacţie cu care întregul popor a luat cunoştinţă de documentele celui de-al XIV-lea Congres al partidului reprezintă cea mai convingătoare dovadă că România, prin eforturile depuse de toţi fiii săi, va păşi în mileniul al treilea cu o industrie şi o agricultură avansate, cu o ştiinţă în plină înflorire. În marea sală a Congresului, secretarul general al partidului preciza că „va trebui să se dea o atenţie mai mare cercetărilor fundamentale, acordîndu-se o atenţie deosebită matematicii, fizicii, chimiei, biologiei, în vederea unei mai bune înţelegeri a fenomenelor vieţii, naturii, a dezvoltării generale a omenirii".

Alături de oamenii de ştiinţă români, voi înşivă, dragi cititori, priviţi către mileniul al treilea, purtînd în gîndurile voastre cele mai noi rezultate ale cercetărilor interdisciplinare, noile fenomene şi procese ale cunoaşterii umane.

În deceniul următor şi la începutul mileniului al treilea, ştiinţa românească va reprezenta o şi mai puternică forţă de producţie, avînd capacitatea să conceapă şi să promoveze tehnologii şi echipamente tehnice tot mai complexe şi mai eficiente. Prin dezvoltarea, an de an, a învăţămîntului, ştiinţei şi culturii, prin creşterea gradului de conştiinţă al tuturor oamenilor muncii, ţara noastră va promova pe scară tot mai largă progresul tehnico-ştiinţific, contribuind şi mai mult la creşterea nivelului de trai al întregului popor, la afirmarea ei şi mai puternică pe plan mondial.

Un cîntec cald vine din imensitatea istoriei noastre şi urcă spre cumpăna dintre milenii, rostuind oameni şi locuri în firescul fiecărei zile. Este un timp de profundă efervescenţă politică, de abnegaţie revoluţionară, cînd întregul nostru popor îşi construieşte, liber şi demn, viitorul, aşa cum este el înscris în documentele marelui forum al comuniştilor români.

DEZBATERE „SEMAFOR"

AUTODEPĂȘIREA —

o preocupare a întregului detașament

• Ce acțiuni a întreprins comandamentul detașamentului în vederea autodepășirii, a ridicării ștachetei învățăturii, pentru ca, asemenea tuturor pionierilor țării, și pionierii din clasa voastră să îndeplinească sarcinile ce revin tinerei generații din documentele Congresului al XIV-lea? • În ce fel îți racordezi eforturile la exigențele însușirii cît mai temeinice a cunoștințelor, afirmării superioare a capacității intelectuale, a puterii de muncă? • Ai început să-ți evaluezi cu mai mult spirit autocritic propriile rezultate? • Te-ai gîndit ca meseria pentru care optezi să fie în consens cu pasiunile pentru anumite obiecte de studiu sau cu aptitudinile către activitatea practică, creativă? • Crezi că trebuie să inveți mai mult la disciplinele legate de acestea sau, dimpotrivă, trebuie să-ți îmbogățești, să-ți aprofundezi cunoștințele din toate domeniile și să aplici creator informațiile dobîndite în domeniul care te pasionează? • Cum trebuie înțeles rolul intrajutorării, cooperării colegiale?

Iată o suită de probleme care au făcut de curînd obiectul unei dezbateri inițiate de colegii voștri din clasele a VIII-a ale Școlii nr. 89 din Capitală, probleme asupra cărora au ținut să-și exprime foarte concret și argumentat opiniile.

Ne-am bucurat că **Emilia Dragu** a deschis discuția cu o succintă, dar edificatoare carte de vizită a clasei sale, a VIII-a A, evidențiind spiritul de emulație devenit tradițional în competiția autodepășirii din detașamentul a cărei comandantă este.

— În toți cei șapte ani care au trecut pînă acum, am fost una dintre cele mai bune clase din școală. Țelul nostru a fost însă nu doar acela de a deveni integraliști, ci mai ales de a face să dispară din tot mai multe carnete de elev notele mediocre. Finișul „maratonului" din anul trecut a reprezentat cel mai frumos succes din cronica detașamentului nostru: din 40 de elevi, 32 au avut medii peste 7!

Dar mai bine să dau un exemplu concret: azi a venit la mine colega Ioana Mănică cu caietul și cartea de geometrie. M-a rugat, spre mirarea mea (pentru că de obicei era cam refractară la încercările noastre de a o ajuta), să-i explic niște probleme de teorie predate la lecția precedentă. M-am străduit s-o lămuresc, iar apoi am rugat-o să repete: înțelesese totul! Faptul mi-a confirmat ceea ce bănuisem: învățase destul de bine lecția, doar cîteva noțiuni îi mai rămăseseră neclarificate suficient. Așadar, Ioana dorise să știe perfect lecția la acest obiect pe care pînă nu demult îl considera „greu". La începutul trimestrului am avut noi o dezbatere pe tema „Obiecte grele — obiecte ușoare". Se pare că discuția noastră de-atunci a avut efect și asupra Ioanei: a descoperit și ea că nici un obiect nu e greu dacă înveți bine zi de zi.

Nu știam de ce **Radu Vișan,** elev în aceeași clasă, era nerăbdător să ia cuvîntul:

— Emilia s-a referit la o colegă care avea rezultate mediocre. Dar eu vreau să dau un exemplu, care demonstrează că elevii considerați **„buni"** în detașament nu se mai mulțumesc acum cu acest loc socotit de ei, în anii trecuți, ca fiind „onorabil". În acest trimestru, colegii noștri Mioara Negraru și Ion Mihăilă ne-au oferit o adevărată surpriză: acum cea mai mică notă a lor este... 9! Dar am observat că și aceasta, destul de rară în carnetul lor de elev, îi nemulțumește. Desigur, nu nota maximă a devenit ținta lor, ci dorința de a ști, de a-și însuși cunoștințele corespunzătoare calificativului maxim. A mai apărut încă un fapt îmbucurător în clasa noastră: mai mult de jumătate dintre colegi s-au înscris la cercurile științifice din școală sau la cele tehnico-aplicative de la Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei. Bineînțeles, pasiunile lor și-au spus cuvîntul, dar și dorința fiecăruia de a se pregăti mult mai serios pentru profesiile pe care le vor îmbrățișa.

Maria Perojuc, dintr-a VIII-a D, ne vorbește despre efectele activității desfășurate în cercuri asupra învățăturii.

— Avem în clasă un coleg, Victor Gheorghiu, foarte pasionat de fizică și matematică. Totuși în anii trecuți el nu lua niciodată note mai mari de 8 la aceste obiecte. De cînd s-a înscris la cercurile cu acest profil, a început nu numai să aibă el însuși rezultate foarte bune, ci să-i și ajute pe unii colegi în rezolvarea celor mai dificile probleme de fizică și matematică.

Marina Pîrvu, dintr-a VIII-a E, ne-a relatat cum a reușit ea, împreună cu alți colegi, să-l determine pe elevul George Lupașcu să-și învingă nu numai timiditatea, ci și indiferența, delăsarea față de anumite obiecte de studiu. Obiecte care, în chip surprinzător, au început să-l pasioneze. E vorba de anatomie și fizică la care are acum note de 9 și 10. Sau pe Artur Anghel, Irina Costea, Daniel Ștefan (devenit un foarte bun matematician), pe care i-au convins că secretul reușitei le era, de fapt, de mult la îndemînă: atenția mai concentrată la predarea lecției, participarea mai activă la fiecare oră de curs, iar acasă, un program de studiu mai bine organizat. În finalul dezbaterii, Emilia Dragu a ținut să amintească o nouă inițiativă: înființarea unui Semafor, al clasei lor, a VIII-a A, Semafor care, prin articole semnate de Andreea Crețu-Labiș, de Emilia Dragu, precum și prin ilustrațiile sugestive ale graficienei și caricaturistei Ioana Neacșu, constituie o stimulativă tribună a autodepășirii la învățătură.

Din dezbaterea colegilor voștri de la Școala nr. 89 din Capitală se desprinde concluzia că, într-adevăr, **a învăța,** verbul muncii cotidiene de elev, capătă noi valențe pentru cei ce se află în clasa a VIII-a, că ei privesc cu seriozitate, maturitate și exigență pregătirea pentru anii de învățătură care-i așteaptă în liceu, anii de pregătire și specializare pentru viitoarele profesii.

ILEANA PIȚA

Foto: TUDOR CRISTEA

AGENDA PIONIERULUI COMANDANT

Modalități de stimulare a pregătirii școlare

Încheierea primului trimestru școlar cu rezultate cît mai bune la învățătură de către toți membrii detașamentului trebuie să se afle în atenția fiecărui comandament pionieresc.

Este cunoscut faptul că, în obținerea unor rezultate bune și foarte bune la învățătură, un rol deosebit de important revine efortului propriu al fiecărui pionier. Însă nu toți știu să-și folosească întreaga capacitate de însușire a cunoștințelor și timpul destinat învățării, acestea răsfrîngîndu-se asupra notelor obținute.

Comandamentul pionieresc poate și trebuie să vină în sprijinul tuturor acelor colegi care se află în această situație.

Urmărind săptămînal prezența la ore și rezultatele obținute de către toți membrii detașamentului, comandamentul poate avea o imagine exactă a situației la învățătură a fiecărui coleg și poate interveni la timp atunci cînd unii dintre aceștia se află în dificultate.

Este foarte important ca atunci cînd, la unul dintre colegi, se semnalează o rămînere în urmă sau o scădere a interesului pentru studiu, comandamentul să poarte discuții cu acesta pentru a afla cauzele care au determinat această situație. Numai astfel poate fi stabilit cum anume ne putem ajuta colegul.

La îndemîna fiecărui comandament stau numeroase modalități prin care să contribuie la obținerea unor rezultate superioare la învățătură de către toți pionierii. Între acestea un rol important îl au grupele de întrajutorare. Ele trebuie să fie alcătuite ținîndu-se seama de o serie de criterii precum stima, încrederea reciprocă între colegi, spiritul de conlucrare în însușirea cunoștințelor și în pregătirea temelor, încurajarea interesului pentru studiu etc.

Acțiunea „Banca de onoare", menită să stimuleze dorința de autodepășire la învățătură, poate da rezultate foarte bune atunci cînd comandamentul pionieresc îi acordă atenția cuvenită. Analizînd periodic rezultatele la învățătură, el trebuie să stabilească cine anume merită să primească însemnul autodepășirii. Odată cu acordarea acestui însemn, pionierii care-l primesc pot fi evidențiați și la gazeta „Semafor" a unității.

Autodepășirea la învățătura trebuie să se afle în atenția fiecărui pionier, pentru ca prin rezultatele obținute la scara întregului detașament, acesta să poată aspira la unul dintre locurile fruntașe pe unitate.

Pe parcursul trimestrului al II-lea, în viața pionierilor din clasele a V-a va avea loc un eveniment deosebit de important – rostirea și semnarea Legămîntului pionierului. În cinstea acestui moment sărbătoresc, detașamentele organizează numeroase activități politico-educative pentru ca fiecare pionier să fie cît mai bine pregătit. Dar îndatorirea principală a fiecărui pionier care urmează să rostească și să semneze Legămîntul pionierului este aceea de a se prezenta cu rezultate bune și foarte bune la învățătură. La clasele a VIII-a, numeroși pionieri urmează să fie primiți în Uniunea Tineretului Comunist. Acest pas important pe calea devenirii revoluționare a fiecărui pionier trebuie făcut cu sentimentul datoriei împlinite, atît la învățătură, cît și în activitățile pionierești.

❦

Ați întrebat? Vă răspundem!

Un orologiu imperfect: Pămîntul

• „S-a stabilit — arată oamenii de știință — că mișcarea de rotație a Pămîntului se încetinește. Ce efecte are aceasta?" — întreabă în scrisoarea sa MIRON SÎRBU din LUGOJ.

S-a constatat că Pămîntul nu este un orologiu de bună calitate și, ca urmare, durata zilei luată ca etalon de timp, numit „Timpul Universal" a trebuit să cedeze în favoarea etalonului dat de atomul de cesiu, cu care se stabilește „Timpul Atomic". Deci astronomii au încetat să măsoare în fiecare noapte rotația Terrei în jurul axei sale, luînd ca reper stelele, deoarece s-a stabilit că planeta noastră se rotește mai repede vara decît iarna, astfel că diferența dintre o zi a lunii decembrie și o zi a lunii iulie este de o milisecundă. S-a mai stabilit că mișcarea de rotație a Pămîntului se încetinește constant, adică lungimea zilei crește cu 0,00164 secunde într-un secol. Diferența pare mică, dar dacă am presupune că Terra se rotea acum aproape cinci milioane de ani cu aceeași viteză ca azi, ar rezulta că ziua avea atunci 26 de ore. Din aceleași motive, momentul eclipselor în antichitate diferă chiar cu cîteva ore, față de datele obținute, prin calcul, azi. Deși originea acestor diferențe de timp nu este încă pe deplin explicată, se apreciază totuși că ele sînt datorate fenomenelor mareelor, respectiv deformării Pămîntului în prezența Soarelui și a Lunii, precum și a mișcărilor atmosferice la altitudini mai mari de 10 kilometri. Rotația planetei noastre trebuie riguros urmărită în special pentru navigația cosmică și terestră. La lansarea sondelor cosmice se cer zilnic „Biroului Internațional al Orei" parametrii cu care să se poată stabili orientarea Pămîntului în spațiu. **(M.D.)**

Centrală solară spațială

● „Nu există posibilitatea — ne întreaba MIRON PALIU din ORADEA — ca energia foarte mare a Soarelui să fie folosită intr-o centrală electrică cu funcționare permanentă?"

Oamenii de știință studiază posibilitatea construirii unei centrale solare geostaționară, care să se rotească cu aceeași viteza ca și Pămîntul, ceea ce înseamnă că are o poziție fixă în spațiu, în raport cu planeta noastră. Centrala de forma unui dreptunghi cu laturile de 10,5 și 15.25 kilometri, respectiv cu o suprafață de 50 kilometri pătrați și o greutate de 10 400 tone, va fi plasată la 36 000 kilometri altitudine. Ea va cuprinde celule fotovoltaice, ce vor avea o putere de captare de nouă miliarde Wați. Această energie va călători de la centrala spre Pămînt fără un suport fizic, transmisia fiind asigurată de dispozitive speciale numite magnetroane. Acestea emit unde electromagnetice ultrascurte și foarte puternice, cu frecvența de 2,45 gigahertzi, prin intermediul unei antene de emisie cu diametrul de un kilometru, căreia pe Terra îi va corespunde o antenă de recepție de șapte kilometri diametru. Unii specialiști propun ca energia produsă de centrala solară să fie transmisă prin fascicule laser și nu prin microunde, ceea ce ar duce la micșorarea enormă a antenelor. Pentru orientarea acestora în spațiu se va utiliza fotomultiplicatorul, care este un detector de energie luminoasă folosit în prezent la orientarea sateliților artificiali, în funcție de stele. Ținîndu-se cont de pierderi, puterea efectivă ce va ajunge la consumatorii de pe Pămînt va fi de 5 gigawați (un gigawatt = 1 miliard de wați). **(M.D.)**

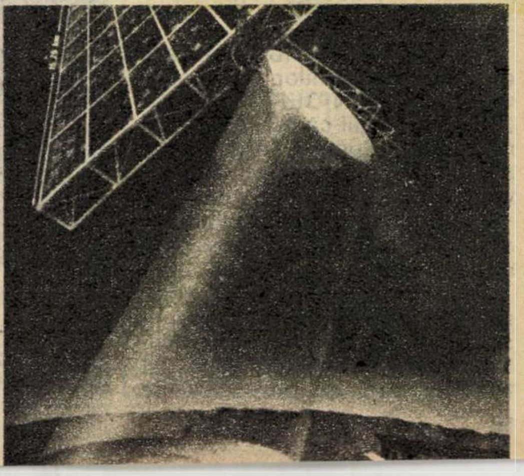

COPII

FĂRĂ COPILĂRIE

Umanitatea se pregăteşte să păşească în mileniul trei. Mulţi dintre cei peste un miliard de copii ai planetei se vor afla, în anul 2000, în pragul maturităţii. Ei reprezintă viitorul, speranţa de a prelua şi a duce mai departe idealurile de progres ale popoarelor. Pentru a se pregăti pentru viitor, copiii din oricare zonă a planetei au nevoie de grijă şi atenţie, de asigurarea condiţiilor necesare pentru a creşte şi a se dezvolta în demnitate. Dar, există, astăzi, în lume, milioane şi milioane de copii, cea mai mare parte dintre ei în ţările în curs de dezvoltare, care sînt lipsiţi de aceste condiţii. Cauzele sînt multiple. Împărţirea lumii în bogaţi şi săraci, exploatarea omului de către om, şomajul, lipsa locuinţelor, împovărătoarele datorii externe, care apasă greu pe umerii popoarelor, sînt doar cîteva dintre aceste cauze. Ele se repercutează dureros în primul rînd asupra copiilor.

În vaste zone ale lumii, în Africa, în America Latină, în sud-estul Asiei etc., subnutriţia şi bolile seceră în fiecare an numeroase vieţi de copii.

Potrivit statisticilor realizate de Fondul Naţiunilor Unite pentru Copii (UNICEF), din cei 25 500 de copii care-şi pierd, zilnic, viaţa în lume, 25 000 de copii sînt din ţările în curs de dezvoltare. În aceste ţări, unul din 13 copii cade secerat înainte de a împlini vîrsta de un an şi unul din 8, înainte de a împlini 5 ani.

Milioane şi milioane de copii sînt lipsiţi nu numai de hrană, ci şi de apa atît de necesară vieţii. Doar 283 milioane de copii din ţările în curs de dezvoltare se pot bucura de apă potabilă. Problema apei este deosebit de acută mai ales în zonele rurale din ţările în curs de dezvoltare, unde doar circa 40 la sută dintre copiii sub 5 ani dispun de apă curată.

Apa insalubră, lipsa igienei provoacă numeroase îmbolnăviri în rîndul copiilor. În ţările în curs de dezvoltare ale lumii, circa 3 milioane de copii sub vîrsta de 5 ani îşi pierd viaţa din cauza unor boli digestive sau a complicaţiilor pe care le produc acestea.

Circa 16 milioane de cazuri de malarie sînt recenzate în fiecare an şi circa 3 milioane de copii, sub vîrsta de 5 ani, mor în fiecare an în ţările în curs de dezvoltare.

La sfîrşitul anului 1990, circa 8 milioane de persoane din ţările în curs de dezvoltare nu vor putea fi încă alimentate cu apă potabilă, şi în jur de 1,3 miliarde nu vor dispune de servicii de asanare adecvate.

În jur de 3,250 milioane de decese din ţările în curs de dezvoltare sînt atribuite unor boli precum rujeola, tetanosul, tusea convulsivă şi, în jur de 3,5 milioane de copii sub vîrsta de 5 ani devin profund handicapaţi, în fiecare an, ca urmare a uneia din cele şase boli pe care vaccinarea le-ar putea preveni. E vorba de difterie, tuse convulsivă, poliomielită, tetanos, rujeolă şi tuberculoză.

În fiecare an, circa o jumătate de milioane de copii îşi pierd vederea ca urmare a lipsei de vitamina A.

Într-o lume în care revoluţia tehnico-ştiinţifică se află în plin avînt, există sute de milioane de neştiutori de carte atît în rîndul copiilor cît şi al adulţilor. Ei pot fi întîlniţi atît în ţările în curs de dezvoltare cît şi în ţările industrializate.

În ţările în curs de dezvoltare, în jur de 550 milioane de femei şi 320 milioane de bărbaţi sînt analfabeţi. Tot în aceste ţări, circa 100 milioane de copii de vîrsta şcolii primare şi 325 milioane de copii de vîrsta şcolii secundare nu merg la şcoală. O treime dintre copiii înscrişi la şcoala primară abandonează cursurile înainte de a absolvi cele patru clase primare, considerate a fi minimul necesar în realizarea unei alfabetizări de bază.

Datorită sărăciei, numeroşi copii din lume sînt nevoiţi să trăiască pe stradă şi să presteze munci istovitoare pentru a-şi asigura existenţa. Potrivit estimărilor, numărul copiilor sub 15 ani, din lume, care trebuie să muncească este între 52 şi 145 de milioane.

Se estimează că, în lumea întreagă, pînă la 7 la sută dintre copiii sub 15 ani muncesc pentru a-şi asigura existenţa. În unele ţări din Asia, în jur de 11 la sută din mîna de lucru provine din rîndul copiilor. În unele ţări din Africa pînă la 20 la sută dintre copiii sub 15 ani sînt folosiţi în diferite munci, ceea ce reprezintă 17 la sută din populaţia activă. În America Latină, proporţia copiilor care muncesc este între 12 şi 20 la sută, iar ţările industrializate numără sute de mii, ba chiar milioane de copii care sînt nevoiţi să muncească de la vîrste fragede.

Toate aceste cifre vorbesc despre viaţa grea lipsită de cele mai elementare condiţii, de cele mai mici bucurii a milioane şi milioane de copii. Pentru toţi aceşti copii dezmoşteniţi, viitorul rămîne nesigur. Dacă lumea de astăzi ar fi mai drept orînduită, dacă umanitatea şi-ar uni eforturile pentru a lichida subdezvoltarea în care trăieşte mai mult de două treimi din omenire, şi aceşti copii ar putea întîmpina intrarea în mileniul trei purtînd pe chipuri zîmbetul copilăriei, zîmbetul speranţei.

E. ROŞCA

•CALEIDOSCOP•

Ora de chimie

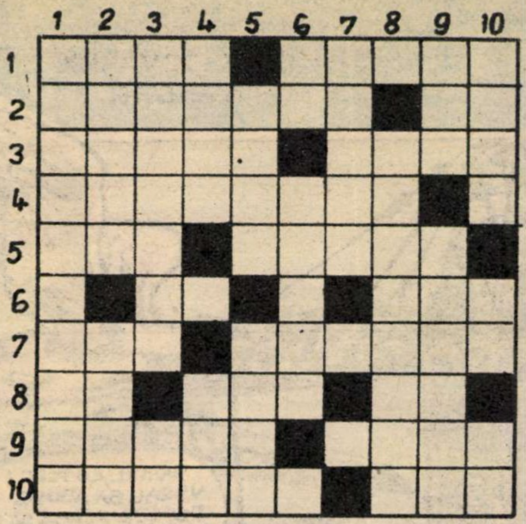

ORIZONTAL: 1) Substanță chimică formată de obicei prin reacția unui acid cu o bază. - Compuși ai oxigenului cu alte elemente chimice. 2) Substanță incoloră, volatilă și inflamabilă, folosită ca dizolvant (pl.). - Doi atomi de oxigen! 3) Element chimic din familia metalelor alcaline, de culoare argintie, moale și foarte ușor. - Element chimic, gaz nobil, folosit la iluminat. 4) Material rău conducător de electricitate și căldură. 5) Soluție de... mămăligă. - Substanță solubilă în apă folosită la tăbăcit. 6) Simbolul titanului - Prefix cu semnificația „cu sulf". 7) Leacuri de-nceput! - Azotos. 8) Oxidat în cele din urmă! - Ori. - Din stibiu! 9) Element chimic cu caracter metalic, avînd proprietăți asemănătoare sulfului. - Se spune despre anilidele care corespund amidelor. 10) Element chimic, metal greu și foarte dur, folosit și la... penițe. - Element chimic, metal prețios, galben strălucitor, folosit la podoabe. VERTICAL: 1) Săruri sau esteri ai acidului salicilic, cu întrebuințări și la conservarea alimentelor. 2) Substanțe chimice care înroșesc hîrtia de turnesol și care, în combinație cu bazele, formează săruri. - Substanță organică lichidă, foarte volatilă și inflamabilă, obținută din alcooli și fenoli. 3) Vas de laborator întrebuințat la distilare. - Simbolul litiului. 4) Radical organic obținut din etan prin îndepărtarea unui atom de hidrogen. - Miazăzi. 5) Depunerea ouălor. - Prin ele se respiră. 6) Neon fără simbol chimic! - Element chimic, metal rar, alb-albăstrui, asemănător plumbului. 7) Element chimic din grupul gazelor nobile. 8) Antibiotic. 9) Prefix referitor la animale - Element chimic, metal rar, alb-cenușiu, foarte rezistent la acțiunea agenților chimici. 10) Atomi sau molecule cu un exces de sarcină electrică de un anumit sens. Gazos spre sfîrșit! - Simbolul lawrențiului.

DICȚIONAR: CIR, TIO, LEA, ANIL.

Mihai Marian Popescu, Ploiești

Arena matematicienilor

Folosind cîte o singură dată cifrele 1, 2, 3, 4, 5 și 6, precum și recurgînd la una din operațiile de adunare, scădere, înmulțire, împărțire sau ridicare la putere, încercați să obțineți cel mai mare număr posibil. De exemplu: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 = 21; 12 + 34 + 56 = 102; 123 + 456 = 579; 12 345 + 6 = 12 351 etc.

Ing. Liviu Macoveanu

Șah

Controlul poziției:

Alb — Re1, Dc2, Ta1, Tg1, Nb2, Ne2, Cb1; pioni: a2, b3, c4, d2, e3, f4,g4;
Negru — Rc8, De7, Td8, Th8, Nc5, Nf5; pioni: a7, b7, c7, c6, e4, f7, g7, g3.

Negrul la mutare și, după numai patru mutări, albul cedează.
Soluția, în numărul următor.

Aritmogrif... montan

Înlocuind numerele prin litere, veți obține pe verticala A-B numele celui mai înalt munte din țara noastră, iar pe orizontală denumirile altor masivi sau vîrfuri de munte din România.

Ioan Maier, Tg. Mureș

A

1	7	10	7	1	9	10	6	11
	12	7	8	2	7	13	7	
8	14	15	9	3	14	16	6	3
1	6	17	6	4	14	8	16	14
		11	16	2	13	9		
	13	14	9	5	7	3	7	
	11	6	1	6	8	14	15	
	18	7	13	7	10	7	11	
	18	9	10	8	14	15	7	
		7	12	9	13	7		

B

Jocul silabelor

Ordonați silabele din desenul alăturat în așa fel încît să rezulte o maximă despre însemnătatea educației fizice pentru viața omului, aparținînd unui mare critic, istoric literar și prozator român (1899-1965).

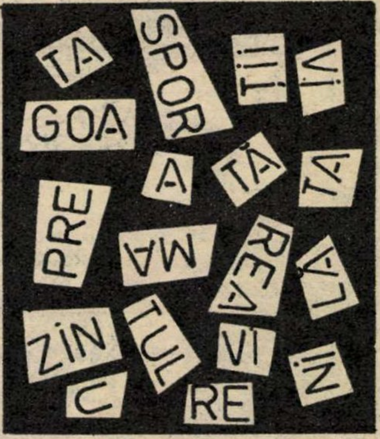

Rebusistă

(Biverb: 5, 8)

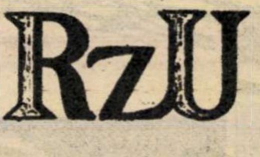

**Ing. Constantin Rădoi
Olănești-Cheia,
jud. Vîlcea**

Atletică

(Criptografie: 2, 9, 2, 5)

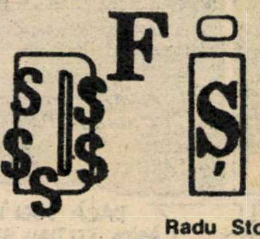

**Radu Stoianov
Fundulea-Călărași**

*Ce v-a plăcut
din acest număr?
Ce ați dori
să mai publicăm?*

```
T    İ   T
 CRO   B  İ
U  N  T İOST
 A   A N İ
   A     A  C
T      İOİRE
 M S SA
RAOSAVZ
```

LITERE AMESTECATE

Eliminați din dreptunghiul de mai sus literele care formează numele orașelor Timișoara, Brașov, Constanța, Iași. Din cele rămase veți obține numele unui bun prieten al vostru.

Cristian Sturza, București

După recreație

(Criptografie: 2, 2, 5, 6, 2, 5)

$$3N:6=T \qquad (A^{c})^{S}$$

Subredacția „Cutezătorii" Brașov

Foto: M. NIEDL

COPERTA NOASTRĂ

Rezultate cît mai bune la învățătură și un orizont de cunoaștere cît mai bogat - sînt preocupări constante ale pionierilor de la școlile nr. 279 București și nr. 2 Buftea.

CUTEZĂTORII 49 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: **ION IONAȘCU**
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: **OVIDIU ZOTTA**

RESPONSABIL DE NUMĂR **ION CRÎNGULEANU**; *PREZENTAREA ARTISTICĂ:* **POMPILIU DUMITRESCU**; *PREZENTAREA TEHNICĂ:* **VIOREL SÂMPETREAN**

Redacția Piața Scînteii nr. 1. București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA, Editura „Scînteia. TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" - Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66, România.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. **Index 41836 12 pagini, 1,50 lei**

Chemarea muncii

Scenariu: ION S. COMARNIC
Desene: SORIN ANGHEL

7

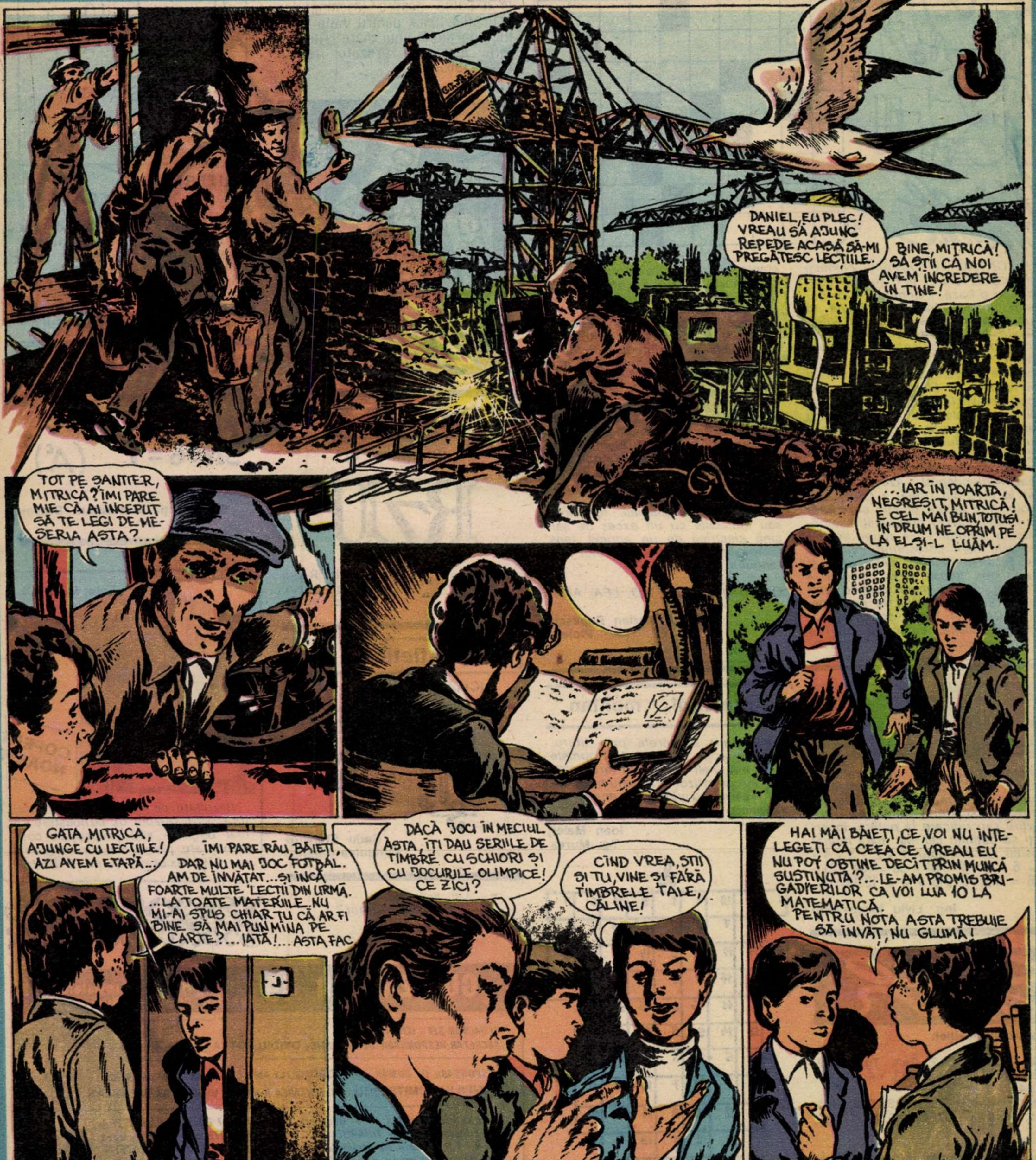
DANIEL, EU PLEC! VREAU SĂ AJUNG REPEDE ACASĂ SĂ-MI PREGĂTESC LECȚIILE.
BINE, MITRICĂ! SĂ ȘTII CĂ NOI AVEM ÎNCREDERE ÎN TINE!
TOT PE ȘANTIER, MITRICĂ? ÎMI PARE MIE CĂ AI ÎNCEPUT SĂ TE LEGI DE MESERIA ASTA?...
...IAR ÎN POARTĂ, NEGREȘIT, MITRICĂ! E CEL MAI BUN, TOTUȘI. ÎN DRUM NE OPRIM PE LA EL ȘI-L LUĂM.
GATA, MITRICĂ, AJUNGE CU LECȚIILE! AZI AVEM ETAPĂ...
ÎMI PARE RĂU, BĂIEȚI, DAR NU MAI JOC FOTBAL. AM DE ÎNVĂȚAT... ȘI ÎNCĂ FOARTE MULTE LECȚII DIN URMĂ. ...LA TOATE MATERIILE. NU MI-AI SPUS CHIAR TU CĂ AR FI BINE SĂ MAI PUN MÎNA PE CARTE?... IATĂ!... ASTA FAC
DACĂ JOCI ÎN MECIUL ĂSTA, ÎȚI DAU SERIILE DE TIMBRE CU SCHIORI ȘI CU JOCURILE OLIMPICE! CE ZICI?
CÎND VREA, ȘTII ȘI TU, VINE ȘI FĂRĂ TIMBRELE TALE, CĂLINE!
HAI MĂI BĂIEȚI, CE, VOI NU ÎNȚELEGEȚI CĂ CEEA CE VREAU EU NU POT OBȚINE DECÎT PRIN MUNCĂ SUSȚINUTĂ?... LE-AM PROMIS BRIGADIERILOR CĂ VOI LUA 10 LA MATEMATICĂ. PENTRU NOTA ASTA TREBUIE SĂ ÎNVĂȚ, NU GLUMĂ!

(Va urma)

Din sumar :

- Azi pionieri — mîine utecişti
- Să descoperim împreună: Humuleştii de azi
- Ghid pentru participanţii la Expediţiile „Cutezătorii"
- Atelier practic
- Maximafilia

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAŢIONAL AL ORGANIZAŢIEI PIONIERILOR

50

JOI, 14 DECEMBRIE 1989,
ANUL XXIII (NR. 1 157)

CADRAN POLITIC

Puternic mobilizaţi de orientările şi îndemnurile adresate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al partidului, de sarcinile ce le revin din istoricele documente adoptate de marele forum al comuniştilor români, oamenii muncii din toate domeniile de activitate obţin noi şi importante succese, acestea datorîndu-se, în special, modernizării producţiei, organizării superioare a proceselor tehnologice şi creşterii productivităţii muncii. Ca urmare a întăririi ordinii şi disciplinei, a transpunerii în practică a măsurilor din programele de organizare şi modernizare, a înnoirii producţiei, a promovării unor tehnologii moderne de mare productivitate şi în condiţiile reducerii continue a consumurilor de materii prime, energie şi materiale, în această perioadă tot mai multe colective de oameni ai muncii livrează suplimentar economiei naţionale însemnate cantităţi de produse necesare industriilor siderurgică, chimică şi constructoare de maşini.

Preocupările oamenilor muncii sînt strîns legate de realizarea exemplară a planului, dar şi de pregătirea temeinică a producţiei anului viitor. Acţionînd în spiritul indicaţiilor şi orientărilor formulate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu la şedinţa Comitetului Politic Executiv al C. C. al P. C. R. din 1 decembrie 1989, muncitorii, tehnicienii şi inginerii din toate sectoarele economiei acordă o atenţie deosebită folosirii depline a capacităţilor, a forţei de muncă şi a timpului de lucru, a tuturor resurselor de care dispune economia naţională, întăririi disciplinei tehnologice şi de plan, a ordinii şi a spiritului de răspundere, în toate domeniile, în vederea realizării nivelurilor de producţie stabilite zilnic, onorării întocmai a contractelor de export, a tuturor obligaţiilor asumate faţă de beneficiarii interni.

În atmosfera mobilizatoare în care sînt transpuse în viaţă programele de dezvoltare economico-socială a patriei stabilite de istoricul Congres al XIV-lea al partidului, măsurile cuprinse în recentul Decret al Consiliului de Stat au un puternic ecou în rîndul întregului popor. Elaborate din iniţiativa secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, şi aprobate de Comitetul Politic Executiv al C. C. al P. C. R. în şedinţa din 1 decembrie 1989, aceste măsuri prevăd majorarea cu 10 la sută a tuturor burselor ce se acordă studenţilor şi elevilor, inclusiv celor din şcolile profesionale, precum şi acordarea de burse tuturor studenţilor, fii de muncitori şi ţărani cooperatori, care urmează cursurile de zi, indiferent de veniturile părinţilor. Noua şi generoasa iniţiativă a secretarului general al partidului se bucură de o emoţionantă primire din partea tinerei generaţii, a tuturor oamenilor muncii. Elevi, studenţi, cadre didactice şi părinţi îşi exprimă, cu adîncă vibraţie şi mîndrie patriotică, cele mai alese sentimente de mulţumire şi recunoştinţă faţă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, faţă de tovarăşa Elena Ceauşescu pentru grija ce o acordă permanent asigurării celor mai bune condiţii de viaţă şi învăţătură fiilor patriei, educării acestora ca personalităţi complexe, ca oameni adevăraţi, cu multiple posibilităţi de formare şi afirmare. Dragostea cu care tovarăşul Nicolae Ceauşescu, tovarăşa Elena Ceauşescu înconjoară tinerele vlăstare ale ţării s-a concretizat în impresionante investiţii şi fonduri alocate de stat pentru dezvoltarea unei baze materiale deosebite, pentru repartizarea unităţilor de învăţămînt în mod armonios pe întreg teritoriul ţării, asigurîndu-li-se copiilor şi tinerilor cele mai bune condiţii de pregătire pentru viaţă, de formare, încă de la o vîrstă fragedă, a unei atitudini înaintate, revoluţionare faţă de muncă, în vederea ridicării patriei pe noi culmi de progres şi civilizaţie.

Urmînd minunatul exemplu de muncă şi viaţă revoluţionară al tovarăşului Nicolae Ceauşescu, comuniştii, tînăra generaţie, întregul nostru popor acţionează cu responsabilitate, cu toată capacitatea lor de muncă şi creaţie, în spiritul hotărîrilor adoptate de Congresul al XIV-lea al partidului, pentru continua înflorire a României socialiste.

Orizont românesc

- **Minerii** de la Întreprinderea Minieră „Dobrogea" din Constanţa şi-au realizat sarcinile de producţie pe primii patru ani din actualul cincinal şi pe anul 1989. Pînă la 31 decembrie a.c., minerii constănţeni vor produce suplimentar 545 000 tone de calcar pentru industriile siderurgică şi chimică, 10 400 tone de bentonită activă, 34 000 tone de dolomită preparată, 200 tone de minereu de fier, 21 tone de metale neferoase în concentrate.
- **Oamenii muncii** de la Întreprinderea de Tractoare şi Maşini Agricole din Craiova şi-au îndeplinit sarcinile de plan la export. Pînă la sfîrşitul anului vor livra suplimentar, la cererea partenerilor externi, 80 de tractoare multifuncţionale, precum şi un important volum de echipamente hidraulice.
- **Colectivul** Întreprinderii Metalurgice din Aiud, judeţul Alba, a realizat, peste planul la zi, aproape 6 000 tone de utilaje tehnologice de înaltă complexitate, 2 300 tone de oţel, 3 100 tone de confecţii metalice, precum şi o mare cantitate de piese de schimb şi alte produse în valoare de 7 milioane lei.
- **Constructorii** bucureşteni au predat oamenilor muncii din Capitală 12 000 de apartamente în perioada care a trecut din acest an. Ritmuri înalte de lucru se înregistrează pe toate şantierele de construcţii din cartierele Militari, Colentina, Foişor, Grădinarilor—Splai, Ramuri Tei, Piaţa Victoriei, Ştirbei Vodă-Plevnei.

Să intensificăm activitatea de formare și ridicare a conștiinței revoluționare, de formare a omului nou, constructor conștient al socialismului și comunismului, cu înalte trăsături revoluționar-patriotice, cu un larg orizont de cunoștințe teoretice, științifice și profesionale, de cultură generală, cu un spirit revoluționar militant. Să dezvoltăm puternic dragostea față de patrie, față de interesele socialismului, ale poporului, spiritul solidarității militante internaționaliste cu toate forțele care luptă pentru socialism, pentru progres, pentru pace!

NICOLAE CEAUȘESCU

Hotărîrile Congresului al XIV-lea al partidului, program de muncă și acțiune revoluționară al întregului popor

CONȘTIINȚA SOCIALISTĂ

PUTERNICĂ FORȚĂ A PROGRESULUI MULTILATERAL AL PATRIEI

În inima și conștiința întregului popor, ecourile lucrărilor celui de-al XIV-lea Congres al partidului sînt vii și intense, toți oamenii muncii din țara noastră nutrind profunda convingere că, prin însemnătatea hotărîrilor și programelor adoptate, recentul forum al comuniștilor români reprezintă un moment istoric, epocal, în viața partidului și a țării, ce a deschis noi și largi orizonturi procesului revoluționar unic și unitar de edificare a noii orînduiri. Congresul al XIV-lea a adoptat Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca program de muncă și acțiune revoluționară al întregului popor. Totodată, Congresul a hotărît ca magistrala Expunere privitoare la activitatea teoretică, ideologică și politico-educativă, de formare a conștiinței socialiste, prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 24—25 octombrie 1989, să fie adoptată ca program de acțiune al partidului în acest domeniu. Prin aceste hotărîri, marele forum al comuniștilor români a înarmat partidul și poporul cu orientări programatice limpezi, în măsură să mobilizeze energiile tuturor oamenilor muncii, potențialul lor creator, la înfăptuirea strategiei dezvoltării multilaterale a societății românești și a înaintării patriei spre comunism. În acest context, se relevă încă o dată marea însemnătate pe care partidul nostru o acordă activității de formare a conștiinței noi, revoluționare, de plămădire a noului profil moral-politic al făuritorilor noii orînduiri.

În acest sens, documentele Congresului al XIV-lea evidențiază necesitatea ca munca politico-educativă să pună cu pregnanță în evidență marile succese obținute de poporul român în construcția socialismului, cu deosebire în perioada inaugurată de lucrările Congresului al IX-lea al partidului, drumul lung și glorios străbătut de poporul român în această perioadă în dezvoltarea forțelor de producție, în perfecționarea relațiilor sociale, a formelor de organizare și conducere a societății, în asigurarea unei noi calități a muncii și vieții oamenilor. Pe această bază, este necesar să fie subliniate forța revoluționară transformatoare a socialismului, faptul că numai socialismul a reușit să asigure progresul rapid și multilateral al societății românești.

Avînd în vedere că perioada actuală se caracterizează prin spectaculoase cuceriri ale cunoașterii umane, specifice revoluției științifico-tehnice contemporane, munca politico-educativă este chemată să stimuleze preocupările fiecăruia dintre fiii țării pentru lărgirea orizontului de cunoștințe teoretice, științifice și tehnice, economice și de cultură generală, pentru continua perfecționare a pregatirii profesionale, pentru necontenita ridicare a competenței. Aceasta constituie condiția esențială pentru ca fiecare dintre oamenii țării să se poată angaja plenar, cu înaltă eficiență socială, în înfăptuirea politicii partidului, în realizarea mobilizatoarelor prevederi pe care le cuprind documentele adoptate de recentul forum al comuniștilor români.

Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XIV-lea stăruie, de asemenea, asupra cerinței ca activitatea politico-educativă să determine dezvoltarea puternică a dragostei față de patria socialistă și interesele poporului, întărirea răspunderii civice față de prezentul și viitorul țării. Prin acțiuni și manifestări educative de înaltă ținută, cu o bogată substanță de idei, cu limpede mesaj formativ, trebuie să se cultive mîndria fiecărui fiu al patriei față de trecutul național, față de munca și lupta înaintașilor, să se întărească voința de a prelua și duce mai departe ștafeta muncii și a creației pentru țară, de a-și pune întreaga energie și putere creatoare în slujba înălțării patriei pe noi culmi de progres și civilizație.

O direcție esențială în care trebuie să-și îndrepte preocuparea munca politico-educativă o constituie, așa cum se arată în Raportul prezentat Congresului al XIV-lea, educarea întregului popor și în primul rînd a tineretului în spiritul idealurilor de dreptate, de cinste, de dragoste pentru muncă și adevăr, al normelor și principiilor eticii și echității socialiste.

Prin marea valoare principială și practică a ideilor și tezelor novatoare pe care le încorporează, prin orizonturile pe care le deschide activității de formare a omului nou, constructor conștient și devotat al noii orînduiri, magistrala Expunere rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 24—25 octombrie 1989, adoptată de Congresul al XIV-lea ca program de acțiune al partidului în acest domeniu, se constituie într-un document de excepțională însemnătate, ce va asigura o nouă calitate întregii munci politico-educative, un amplu și puternic impact în conștiințe, sporind contribuția acesteia la realizarea exemplară a mărețelor obiective aflate acum și în perspectivă în fața partidului și a țării.

Ne pregătim temeinic pentru viitorul comunist al patriei

AZI PIONIERI — MÎINE UTECIŞTI!

Şcoală tînără într-un cartier la fel de tînăr: **Şcoala nr. 3,** *cartierul Griviţa, municipiul* **Tîrgu Jiu.** *Din blocurile cu patru etaje, strălucind de curăţenie, ies, în fiecare dimineaţă, sute de copii. Între aceştia, un observator atent i-ar putea remarca uşor pe băieţii şi fetele clasei a opta; sînt, cu toţii, mai reţinuţi, mai serioşi, mai preocupaţi. Nu este o aparenţă. Prietenii noştri, din ultimul an gimnazial, au crescut mari! Acum, stăpîni pe atîtea şi atîtea cunoştinţe dobîndite în anii de şcoală, se gîndesc la viitor, îşi făuresc vise despre care ştiu că numai de ei depinde ca să le poată înfăptui. Anii romantici, minunaţi ai pionieriei i-au învăţat să cuteze. Cea mai aproape este aspiraţia de a deveni membri ai organizaţiei revoluţionare a tineretului – Uniunea Tineretului Comunist.*

FLORIN SIMIONESCU: „Ne place să ni se spună că sîntem de neînvins"

Desigur, mai întîi la învăţătură. Sîntem acum cei mai mari din şcoală, trebuie să fim şi cei mai buni. Şi sîntem! Toate cele trei detaşamente ale claselor a VIII-a constituie un frumos exemplu — de corectitudine în întreaga comportare — pentru colegii noştri mai mici. Încă de pe acum, ne pregătim să participăm la concursurile pe obiecte de învăţămînt. Vrem să ne încercăm puterile, să ne testăm încă o dată temeinicia cunoştinţelor. Pasiunile descoperite şi cultivate de-a lungul anilor de şcoală ne vor ajuta şi la alegerea profesiunii, a drumului pe care-l vom parcurge în viitor. Dar iată că şi în sport vrem să fim primii. Unii mai spun: „Voi aveţi de rezolvat probleme serioase acum. Trebuie să vă pregătiţi să faceţi faţă foarte bine sarcinilor care vă aşteaptă cînd veţi păşi pragul liceului". Noi sîntem însă de părere că le putem face pe toate, dacă nu ne pierdem în nimicuri fără rost. Aşa ne menţinem „în formă" pentru orice întrecere sportivă, ca şi pentru orice activitate de autogospodărire, pentru că noi singuri ne construim nenumărate lucruri utile necesare întregii şcoli. Mereu sîntem primii şi în acţiunile de muncă patriotică, la înfrumuseţarea oraşului, la acţiunile de recuperare a materialelor refolosibile. Şi aici, în aceste activităţi, vrem să fim neîntrecuţi.

MANUELA STĂNESCU: „Ne mîndrim cu părinţii noştri şi vrem să fim asemenea lor"

Eram tare nerăbdătoare să-i duc pe colegi, aşa cum le promisesem, la Combinatul de Lianţi şi Azbociment, unde muncesc şi părinţii mei. Mai întîi, fusesem eu de cîteva ori ca să pot alege locurile care ştiam că-i va interesa cel mai mult. Apoi o rugasem pe mama să ne însoţească şi să ne răspundă întrebărilor care bănuiam că o să vină în avalanşă. Urma să vedem cum se face cimentul. Ştiam că va fi deosebit de interesant, mai ales pentru băieţi, să privească prin gemuleţul colorat cum se topeşte calcarul în cuptoare, cum clocoteşte ca un adevărat vulcan. Eram sigură că le voi uimi şi pe fete cu automatizarea existentă în halele uriaşe. Doar pe un buton să apeşi şi... Aşa au fost toate, cum mă aşteptam. Au mai fost însă şi lucruri neprevăzute de mine. De pildă, mai mulţi băieţi şi-au manifestat rugămintea de a invita la şcoală, pentru o întîlnire „de duminică", cum îi spunem noi, cîţiva utecişti pe care i-au văzut lucrînd în diferite „puncte fierbinţi". Avem în proiect să ne ducem şi pe şantierele de la Motru, de la Rovinari.

ADRIAN DIACONESCU: „Fiecare zi de şcoală — o sărbătoare în haine de lucru!"

Îmi aduc adesea aminte de o întîmplare, mai puţin plăcută pentru mine, petrecută anul trecut. O intervenţie chirurgicală neaşteptată şi rapidă m-a ţinut o săptămînă în spital şi încă una acasă. Am fost foarte supărat de ce mi s-a întîmplat mai ales pentru că eram în plină perioadă de teze. Mă şi vedeam cu note mici, ceea ce în detaşamentul nostru mai rar se întîmplă. Dar grijile şi temerile mele s-au spulberat foarte curînd. M-am pomenit cu cele mai bune rezumate, cu notiţe, cu teze care fuseseră notate foarte bine şi altele care avuseseră şi unele scăpări. Ca să pot trage toate învăţămintele, am primit sugestii pentru felul cum să-mi organizez timpul, să pot recupera totul. Colegii n-au uitat nici un amănunt.

Însufleţit de grija şi preocuparea lor am reuşit performanţe pe care înainte nu le avusesem!

La fel s-au petrecut lucrurile şi în cazul Deliei Torcea. După o absenţă mai îndelungată, ajutată şi încurajată de prietenele ei, Nicoleta, Loredana şi Monica, colega noastră a fost prezentă chiar şi la concursul pe obiecte de studiu — la matematică —, ajungînd pînă la confruntarea cu copii din întregul judeţ.

Colegialitatea, dîrzenia, ambiţia ce ne încercau puterile ne-au ajutat să depăşim orice greutate. Şi astfel, socotesc eu, trebuie să ne pregătim atunci cînd aşteptăm nerăbdători, cu emoţie, primirea carnetului roşu de utecist. Să fim buni colegi, să luptăm ca, pentru noi toţi, fiecare zi de şcoală să fie o izbîndă. O adevărată sărbătoare în haine de lucru.

În curînd, aceşti pionieri vor privi cu emoţie carnetul roşu de utecist! Legămîntul de tineri revoluţionari le va înaripa gîndurile spre cutezanţă, le va purta paşii spre înălţimi. Lor, patria, partidul le deschid larg porţile spre viitor.

ELENA MĂNESCU

FOTOREPORTER „CUTEZĂTORII“

Fotocineclub

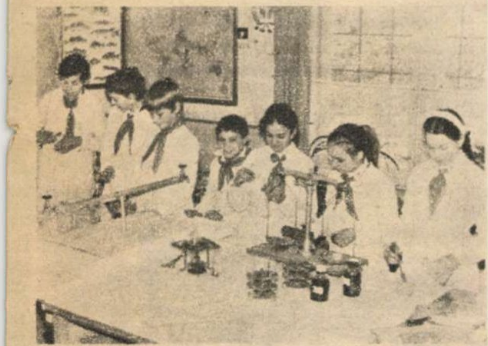

La această nouă ediție a concursului Fotoreporter „Cutezătorii“, și-au anunțat participarea, pe lîngă vechii și statornicii noștri colaboratori, pionieri care debutează în pasionanta artă a fotografiei. Reținînd pe peliculă o varietate largă de aspecte ale vieții pionierești, realizînd imagini clare și frumoase, noii noștri prieteni se dovedesc, de pe acum, redutabili aspiranți la premiile viitoare. Iată cîteva dintre fotografiile realizate de ei.

● „Un moment de gîndire. Răspunsul trebuie să fie perfect!“.

Foto: **Radu Telceanu,** care a surprins acest instantaneu în timpul concursului „Trepte de istorie“, desfășurat la **Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei** din **Singeorz-Băi,** județul **Bistrița-Năsăud.**

● „Prietenii adevărului științific în plină activitate“.

Foto: **Tako Ioan.** În imagine sînt chiar colegii lui de la **Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei — Baraolt,** județul **Covasna.**

● „La cercul «Mîini îndemînatice» de la Școala nr. 14, se lucrează intens pentru o nouă expoziție. Confecțiile realizate aici sînt frumos ornamentate în stilul specific zonei Argeșului“.

Fotografia și explicațiile sînt semnate de către pionierele **Ileana Udrea** și **Raluca Despa** de la **Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei** din **Pitești.**

● „Cercul de electronică“ — își intitulează imaginea **Cristian Dumitrașcu,** de la **Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei** din municipiul **Călărași.**

Prieteni ai revistei „Cutezătorii“

Cu toate că acum, în clasa a VIII-a are mult de învățat, Adriana Ene, de la Școala nr. 5 din Caracal, județul Olt, se ocupă în continuare de distribuirea în rîndul colegilor de clasă a revistei pe care o citesc cu mult interes: „Cutezătorii“.

Tot Adriana este aceea care inițiază și numeroasele dezbateri care au loc pe marginea unor articole, iar în timpul vacanței se îngrijește întotdeauna ca toți aceia care așteaptă cu nerăbdare acest bun prieten – revista „Cutezătorii“ – să o primească la timp.

Merit
PIONIERESC

În curtea Casei Pionierilor și Șoimilor Patriei din Costești, județul Argeș, strălucesc în soare pereții de sticlă ai serelor și răsadnițelor. Dincolo de geamurile prin care pătrunde lumina, aplecați cu grijă asupra răsadurilor, urmărind ritmul de creștere a plantelor sau executînd lucrări de întreținere a culturilor, se află pionierii agrobiologi.

Mobilizați de însuflețitoarele sarcini ce revin tinerei generații din documentele adoptate de marele forum al comuniștilor, pionierii agrobiologi sînt prezenți în aceste zile în sere, străduindu-se să obțină noi succese.

Încă de pe vremea cînd serele nu existau decît în proiect, pionierii Dragoș Luță, Silvia Mustățea, Diana Scarlătescu, Claudiu Sandu și mulți alții se arătaseră foarte interesați de construirea lor. Și tot ei au fost printre cei care le-au înălțat și le-au amenajat. Numele lor se leagă de cele dintîi cercetări și experimente în cultivarea legumelor în sere și în cîmp deschis. Experimentele făcute în noua seră de flori de către Florina și Ionela Boșneag, Adriana Burcea și Iulian Cristea au condus la obținerea unor frumoase exemplare de flori, în combinații de culori diverse.

Ritm

● **„Patrie, partid, popor“** s-a intitulat montajul literar artistic prezentat de către pionierii de la Școala nr. 3 din Huși, județul Vaslui, în fața unui numeros public. Această acțiune a fost urmată și de deschiderea unei expoziții de creație tehnico-aplicativă și plastică. Prin toate aceste manifestări, pionierii din Huși aduc un fierbinte omagiu apropiatei aniversări a Zilei Republicii ● **Sîntem generația Congresului al XIV-lea** este genericul sub care s-a desfășurat acțiunea de primire de noi membri în rîndul Organizației Pionierilor la Școala Popești, județul Bihor. În noua lor calitate de pionieri, elevii claselor a II-a A și B ne-au scris despre frumoasele rezultate la învățătură cu care vor încheia trimestrul I și despre succesele dobîndite în domeniul artistic, mulți dintre ei remarcîndu-se în cadrul spectacolelor organizate în școală ● **Peste o sută de pionieri** din municipiul Tecuci au vizitat de curînd Fabrica de Ambalaje Metalice din localitate, mulți dintre ei făcînd cunoștință cu o serie de meserii. Vizitei în întreprindere i-a urmat o întîlnire cu muncitori fruntași, desfășurată sub titlul „Munca — factor primordial în dezvoltarea omenirii, al formării omului nou“ ● **„Fiecare pionier, o faptă de muncă pentru înflorirea patriei“** este genericul sub care s-a desfășurat în toate școlile Sectorului 6 al Capitalei și ale Sectorului Agricol Ilfov, o „saptămîna record“ pentru colectarea materialelor refolosibile. În acest fel ei au obținut substanțiale depășiri în îndeplinirea angajamentului de muncă patriotică ● **La Școala nr. 20 din Ploiești,** județul Prahova, a avut loc vernisajul expoziției de artă fotografică „Românie, plai de aur“, reunind frumoase fotografii realizate de către membrii cercului foto. Cele peste 40 de lucrări (alb-negru și color) oferă vizitatorilor prilejul să admire peisaje din țară, precum si imagini din viața pionierilor ● **Membrii subredacției „Cutezătorii“** de la C.P.Ș.P. Iași au primit vizita membrilor altor cercuri, precum și a reprezentanților unor școli ieșene, împreună cu care s-au sfătuit în vederea întocmirii unui program cît mai variat pentru cluburile de vacanță. După cum ne mărturiseau în scrisoare, și după cum putem constata din imaginea alăturată, multe acțiuni le-au fost sugerate citind revista noastră! **Sîntem convinși că la această oră în multe școli și case ale pionierilor și șoimilor patriei programele de activitate pentru apropiata vacanță de iarnă au și fost definitivate. Așteptăm să ne scrieți despre cele mai frumoase acțiuni la care veți participa în cluburile de vacanță și în tabere.**

C. CRĂCIUN

Ghid pentru participanţii la Expediţiile „Cutezătorii"

CĂLĂTORIE ÎN LUMEA ROCILOR

Drumul ascendent al omenirii a început cu piatra şi continuă şi astăzi cu ea, căci luată în sensul cel mai general — de componentă a scoarţei terestre —, piatra este cea care stă la temelia caselor noastre (betonul se face tot din piatră), tot din piatră se extrag metalele, piatră este şi cărbunele, şi tot ea adăposteşte şi petrolul.

Civilizaţia nu poate fi concepută fără piatră. Şi totuşi cît de puţin o cunoaştem! Desigur, nu este vorba de o cunoaştere completă, căci există sute, dacă nu mii de feluri de pietre. Dar cum nimic în natură nu este la întîmplare şi omul a pătruns secretele acesteia, vom aborda pietrele plecînd de la modul lor de formare, criteriu ce permite cea mai logică clasificare.

După felul cum au luat naştere, rocile se grupează în familii. În acest sens se deosebesc trei mari grupe:

Rocile eruptive sînt zămislirea unor topituri incandescente denumite **magme,** care iau naştere sub scoarţă şi care, răcindu-se, se încheagă în roci solide, cunoscute şi sub numele de roci magmatice. Ele se clasifică după mineralele ce le compun, acestea reflectînd atît compoziţia chimică a magmei iniţiale, cît şi modul în care s-au separat treptat din soluţia incandescentă. Mineralele se grupează şi ele în minerale deschise la culoare (cuarţul, feldspaţii, mica albă) şi minerale închise la culoare (piroxenii, amfibolii etc.), raportul dintre ele definind grupe de roci: acide (cu majoritatea mineralelor deschise la culoare), intermediare (cu ambele tipuri de minerale), bazice (cu puţine minerale deschise la culoare) şi ultrabazice (numai cu minerale închise la culoare). De notat că termenii acid şi bazic au cu totul alt înţeles decît în chimie!

Al doilea criteriu de clasificare îl constituie mărimea cristalelor sub care se prezintă mineralele, căci dacă răcirea magmei şi cristalizarea ei s-au făcut pe îndelete, în interiorul Pămîntului, rocile rezultate au mineralele bine dezvoltate, vizibile cu ochiul liber. Ele sînt denumite şi **roci intrusive.** Dacă magma a ajuns pînă la suprafaţa Pămîntului (cînd poartă numele de lavă), doar cîteva minerale reuşesc să cristalizeze bine în cursul ascensiunii ei, restul sleindu-se brusc. Rezultatul acestui proces este o masă atît de fin cristalizată, încît doar la microscop mai pot fi identificate mineralele. Astfel de roci, cu cristale mari plutind într-o masă nedistinctă, omogenă, poartă numele de **roci efuzive** sau **vulcanice.**

Dintre rocile intrusive, cea mai cunoscută este **granitul,** în care se observă bine cristalele albe de cuarţ (mate) şi feldspat (lucitoare), printre care se amesteca foiţe negre de mică, mai rar şi alte minerale întunecate. Granitul din Retezat este cel mai cunoscut drumeţilor. Corespondentul lor efuzif este **riolitul** — rocă roz sau gălbui-albicioasă, cu cristale (1—2 mm) de cuarţ sau feldspat prinse într-o masă omogenă. Roca intermediară de adîncime este **granodioritul,** greu de deosebit de granit. În schimb, corespondentul efuziv este mîndria noastră naţională, căci poartă numele de **dacit.** Fiind descoperit pentru prima dată în lume în cariera de la Poieni, din Munţii Vlădeasa, are cristale de pînă la 1 cm de cuarţ, feldspat şi ceva minerale negre, prinse într-o pastă cenuşie. Dintre rocile intermediare efuzive face parte şi **andezitul,** greu de deosebit de dacit, cunoscut însă nouă deoarece este întrebuinţat ca piatră de pavaj sau piatră de construcţie. Dintre rocile bazice facem cunoştinţă doar cu **bazaltul,** rocă neagră, aproape fără cristale vizibile, dură, din care sînt constituite coloanele prismatice ale celebrului monument al naturii, Detunatele.

Să mai amintim că legate de procesele magmatice sînt şi frumoasele **flori de mină** (stribina, baritina, pirita, cuarţul, calcitul etc), dar şi banalul **cuarţ** alb-lăptos ce se insinuează ca filoane în mai toate rocile.

Rocile sedimentare iau naştere din depunerea (sedimentarea) de agregate minerale sub formă de pături suprapuse (strate), cele mai noi peste cele mai vechi. Depunerea se face în patru moduri, ceea ce dă naştere la patru categorii de roci sedimentare.

Rocile **reziduale** sînt cele formate prin alterarea chimică a unor roci ce formează patul, reziduul rămînînd pe loc. **Bauxita** (din care se extrage aluminiul) şi **caolinul** sînt două dintre ele.

Prin acumularea unor sfărîmături (detritus) de roci preexistente iau naştere rocile detritice. Aceste sfărîmături sînt la început mobile, nelegate, dar cu timpul se cimentează formînd mase compacte. Clasificarea se face după mărimea particulelor, distingîndu-se **pietrişuri** sau corespondentul lor cimentat, **conglomeratele** (cînd elementele componente sînt rotunjite, avînd diametrul de cel puţin 2 mm), pe care le putem vedea prin Bucegi. Dacă fragmentele sînt colţuroase, roca este o **brecie.** Fragmentele de 0,2—2 mm neconsolidate formează **nisipul,** iar dacă sînt cimentate, **gresiile.** Acestea sînt foarte diferite în ceea ce priveşte culoarea, duritatea şi stratificaţia internă. În sfîrşit, dacă particulele sînt sub 0,02 mm, adică invizibile cu ochiul liber sau chiar cu lupa, ele formează, în cazul în care sînt transportate prin aer, **praful** care, prin cimentare, dă **loessul,** roca galbenă afînată, poroasă, sfărîmicioasă, atît de frecventă în regiunile noastre de cîmpie. Dacă transportul se face cu ajutorul apei, rezultă **milul** sau **nămolul,** care prin consolidare dă **argila,** uneori moale şi plastică dacă este îmbibată cu apă, dar şi dură, cînd poartă numele de **argilit.** Argila amestecată cu ceva calcar dă **marna,** rocă omogenă, relativ tare, care face slab efervescenţă cu acidul clorhidric şi pe care o recunoaştem după mirosul pămîntos pe care îl degajă dacă suflăm peste ea.

A treia categorie de roci sedimentare rezultă din procese chimice cum ar fi, de pildă, precipitarea mineralelor din apa marină prin evaporarea acesteia. Cea mai frecventă este **sarea** (se recunoaşte după gust), urmată de **gips** (se lasă zgîriat cu unghia pe feţele lucioase). Din apa dulce a izvoarelor precipită **tuful calcaros** şi **travertinul,** cel din urmă fiind o rocă gălbuie, cu goluri în ea, des utilizată ca piatră de construcţie. Tot prin precipitare chimică se formează **stalagmitele** şi **stalactitele** din peşteri.

A patra categorie o formează **rocile organogene,** care iau naştere cu ajutorul vieţuitoarelor. Cea mai spectaculoasă este **calcarul,** acea rocă albă ce formează creste ascuţite, pereţi, chei, şi în care sînt săpate peşterile. Calcarele pot fi uşor identificate dacă picurăm puţin acid clorhidric pe ele, căci fac efervescenţă. Calcarele iau naştere fie prin acumularea căsuţelor de animale (corali, scoici, melci), fie prin secretarea calcarului de către alge. Dar cel mai adesea sînt acumulări secundare, adică fragmente de calcare primare (cele precedente), transportate şi cimentate. Din această cauză numai arareori în calcare mai pot fi recunoscute animalele ce le-au dat naştere. Amestecul de calcar cu puţină argilă dă **marnocalcarul.** Este o rocă cenuşie, tare, pe care o ştim bine căci multe străzi din ţară sînt pavate cu ea, caracteristice fiind vinele albe de calcit care o brăzdează.

Rocile metamorfice sînt formate pe seama rocilor preexistente, care au fost supuse la temperaturi şi presiuni în interiorul Pămîntului, ceea ce a dus la transformarea lor. Ele se clasifică după gradul modificării. La început devin doar şistoase, apoi apar minerale noi, (cuarţ, clorit, mice), constituind **tilitele** şi **micaşisturile** întîlnite prin munţii noştri (Rodna, Făgăraş etc.). Dacă rocile preexistente au fost topite şi a avut loc recristalizarea topiturii, se formează **gnaisele** (cuarţ şi feldspat cu cristale vizibile, dispuse în pături). Rocile metamorfice sînt cuprinse sub numele general de **şisturi cristaline.** Rocile metamorfice lasă adesea să se recunoască roca din care au provenit. Astfel, **marmorele** rezultă din transformarea calcarelor, **cuartitele,** din transformarea gresiilor, **micaşisturile,** din cea a argilelor, **granitul,** din cea a cărbunelui. Şi rocile magmatice pot fi metamorfozate, rezultînd, de pildă, **amfibolitul,** o rocă verde spre negru, şistoasă. Există şi numeroase minerale ce rezultă din procese metamorfice, cum ar fi talcul sau **azbestul.**

MARCIAN BLEAHU

Să descoperim împreună:

HUMULEŞTII DE AZI

Anul trecut, în luna iulie, mă aflam pe un vapor care înainta pe Canalul Dunăre-Marea Neagră. Călătoream plin de bucurie că ajung la mare, răsfăţat de un asemenea vapor; era imaculat, fermecător. La un moment dat, se aşază, lîngă mine, un băiat de vreo 12 ani, în mîna stîngă cu un geamantan, în dreapta cu o colivie în care avea o pupăză.

— Da' unde duci prinţesa asta? îl întreb.

— Merg la Năvodari în tabără; vom face plajă împreună. Poate nu ştiţi, îi place şi ei... la soare.

— Şi de unde vii cu ea?

— Ehe, tocmai din judeţul Neamţ. Mă numesc Victoraş Popescu şi sînt în clasa a VI-a, iar pe ea o cheamă... Mădălina. Am luat-o pentru a-mi fi „parteneră" pe scena taberei unde voi interpreta un capitol din „Amintiri din copilărie". Am fost şi la Humuleşti să mă documentez.

Din cînd în cînd, Mădălina cînta cîte ceva, aşa ca să luăm seamă că există şi ea. Vă puteţi închipui că toţi trei am devenit prieteni, iar la despărţire Victoraş m-a invitat să trec prin Humuleşti.

— Aveţi ce vedea, zice. Mai ales noutăţile din ultimii ani.

Bineînţeles, am devenit mai mult decît curios, dornic să dau curs invitaţiei.

■ ÎN ORAŞ, LA HUMULEŞTI

Cine vine pentru prima dată în această vatra, ia cunoştinţă cu... peisajul urban din Humuleşti. De aproape 20 de ani, Humuleştiul lui Ion Creangă a devenit un cartier modern, nou, frumos al oraşului Tîrgu Neamţ. Casa marelui scriitor e înconjurată de blocuri, alei, străzi asfaltate, întreprinderi industriale, grădini, licee, şcoli. Cîţiva pionieri s-au oferit să-mi fie ghizi prin oraş şi la casa memorială Ion Creangă.

Cînd Nică a lui Ştefan a Petrii avea 11 ani, la şcoala de-aici învăţau puţini copii; azi sînt 750 de elevi, iar urmaşii lui bădiţa Vasile formează un colectiv de 34—40 de profesori şi învăţători, tineri, entuziaşti şi îndrăgostiţi de menirea lor.

Închipuiţi-vă 20 000 de cărţi, cîte are biblioteca şcolii, în mîinile celor 750 de tineri studioşi activînd în cabinetele de ştiinţe sociale, în laboratoare de fizica şi chimie dotate cu toată aparatura modernă pentru învăţămînt. Cabinetul de limba şi literatura română e un adevărat teritoriu al minţii, al învăţării moderne a literaturii. Dar la Humuleşti, în acest cartier de oraş nou se face şi mult sport. Sălile sportive ale Şcolii nr. 3, terenul bituminat, sala de gimnastică, pista aplicativă sînt adevărate arene de lansare a tuturor talentelor. Ştiaţi că în urmă cu puţini ani echipa de handbal a copiilor de la această şcoală era campioană republicană? Şi mai ştiaţi că pioniera Ana Maria Popa din clasa a VIII-a a ocupat locul I pe ţară, anul acesta, la concursul naţional de chimie? Tot aşa cum grupul artistic „Şezătoare la Humuleşti" a obţinut locul I la faza republicană a Festivalului Naţional „Cîntarea României". „Cîntecul Ozanei" a fost un spectacol apreciat nu numai la Tîrgu Neamţ. Ceea ce reţine cu deosebire atenţia azi, în oraşul Humuleşti, este şi grupul de povestitori „Amintiri din copilăria lui Creangă şi a noastră"

■ HAIDEŢI LA MUZEU!

Cineva ar putea crede că un oraş modern nu mai are timp şi de... muzee! Iată că la Şcoala nr. 3 din Humuleşti, muzeul este unic în felul său. Şi azi, aici pot fi întîlnite rîşniţe din secolul al XVIII-lea; sumanul şi iţarii, prosoapele, bundiţele şi iile de borangic de prin 1 700 par făcute anul acesta. Tot aici pot fi întîlnite faimoasele roţi de răsucit şi nelipsita piuă, glugile şi chimirele, polonicele, cofăielele şi stupii, toate păstrate pentru vizitatorii de azi. În jurul sălii muzeistice sînt sălile de clasă în care la această oră sutele de învăţăcei din Humuleşti se află la studii. Afară, aleile, grădinile sînt îngrijite, iar macaralele-turn traversează spaţiile noilor şantiere de construcţii ale blocurilor. Trăsurilor şi carelor de altădată, de pe uliţele satului, le-au luat locul autoturismele, camioanele, taxiurile, iar gara din Tîrgu Neamţ face parte din întreaga frumuseţe a oraşului; casa lui Ion Creangă se învecinează cu blocurile şi bulevardele secolului XX. Hărnicia, munca rodnică sînt la ele acasă pe fiecare metru pătrat, oamenii de azi ai Humuleştiului fiind unii ţărani, alţii ingineri, electricieni, şoferi, zidari sau studenţi în universităţile ţării. În jurul muzeelor, în jurul timpului de altădată îşi spune cuvîntul prezentul însufleţitor, hărnicia de azi a humuleştenilor moderni.

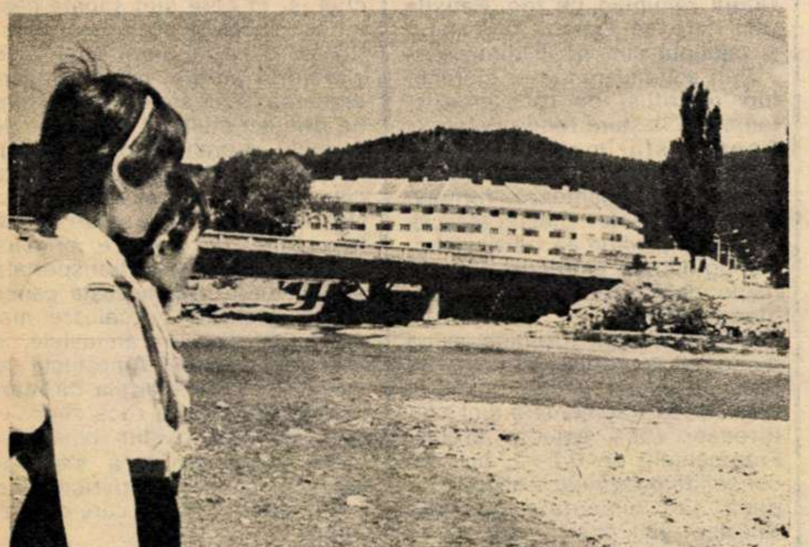

■ CÎTEVA FIŞE OBIŞNUITE

Fiecare copil din Humuleşti beneficiază de minunatele condiţii de muncă şi învăţătură asemeni tuturor tinerelor vlăstare din toată ţara. Pionierii claselor a VIII-a sînt la un pas de treapta superioară. Loredana Popescu de la Şcoala nr. 2 ne mărturiseşte că frecventează zilnic biblioteca orăşenească, dar şi pe cea din şcoală, consultînd dicţionare, lucrări de lingvistică, dorind să fie cît mai activă şi mai pregătită pentru activităţile din cadrul cercului de limba şi literatură română. Culege folclor de la bunicii şi de la vecinii ei, iar în timpul liber se ocupă de grădinărit. La rîndul său, Vlad Angheluţă precizează că a hotărît să devină operator de calculatoare. Pentru aceasta se pregăteşte intens la matematică şi la toate ştiinţele exacte. E hotărît ca la viitorul concurs pe obiecte de studiu, la matematică să obţină un premiu valoros. Calculatoarele rămîn însă pasiunea lui. Camelia Avădanei va urma Liceul economic devenind apoi studentă, iar Vasilica Maftei va deveni eleva Liceului industrial. La Şcoala nr. 3 am surprins o dispută între Vasile Vasiliu, din clasa a VIII-a, şi colegul său Iulian Apostol. Sînt amîndoi foarte buni la învăţătură, dar şi fotbalişti talentaţi: fac parte din echipa liceului. Iulică însă îi reproşa lui V.V. (aşa i se spune prescurtat lui Vasiliu) că nu-i prea bine să aibă 81 kg. La înaintare, mereu are probleme. Iată ce ne spune şi Florin Mitache: „Săptămîna trecută s-a dat în folosinţă noul magazin comercial — o perlă arhitectonică. În fiecare zi treceam pe lîngă şantier şi urmăream, admiram cum urcă noua clădire. La deschidere am fost primul care a cumpărat ceva. Ştiţi ce? O vioară la care acum ştiu să cînt".

La Humuleşti, ca în toată patria, copiii muncesc, învaţă şi cresc mîndri de ideea că vor fi cetăţeni harnici, creatori ai mileniului de mîine.

Mulţi dintre ei se gîndesc sa scrie amintiri din copilăria de azi. Au ce povesti.

ION CRÎNGULEANU

Centenar
ION CREANGĂ
1837—1889

A fost odată ca niciodată... Pentru a ne afla de la început în atmosfera celui mai mare povestitor al literaturii române, să pornim şi noi aceste şiruri la fel cum ar fi făcut-o el. Aşadar, a fost odată un copil ca toţi copiii, iscodind cu mintea ascuţită lumea din jurul său, „acasa" lui fiind ţinutul Humuleştilor, al Ozanei şi al Cetăţii Neamţului cea aducătoare aminte de iubitorul de neam Ştefan cel Mare. Cu vremea, copilul s-a mărit, a devenit om în puterea cuvîntului, înveşmîntînd bogăţia de băsniri şi înţelepciune populară în propria lui simţire şi expresie: „Amintiri din copilărie", „Capra cu trei iezi", „Dănilă Prepeleac", „Soacra cu trei nurori", „Povestea unui om leneş", „Harap Alb", „Moş Ion Roată şi Unirea" şi atîtea alte basme, poveşti şi snoave care, alături de operele marelui său prieten Mihai Eminescu, de ale altor scriitori contemporani cu el, ca Ion Slavici sau I.L. Caragiale, sînt socotite astăzi cele mai reprezentative scrieri ale spiritualităţii româneşti, intrate în patrimoniul literaturii universale.

Fiu de ţăran şi cu obîrşii îndătinate în trecutul românesc, el a sintetizat, ca şi înaintaşii lui, aceeaşi înveşnicită dragoste de pămînt şi de ţară, aceeaşi iubire de om, acelaşi dor de mai bine, de adevăr, de dreptate şi de frumos care strălumineează întreaga sa operă. Păstrător şi făuritor de limbă naţională, de simţire şi filosofie specific românească, scrierile lui Ion Creangă reprezintă treapta superioară a expresiei folclorului, stadiul cel mai înalt al forţei lui de comunicare în lumea modernă.

Aidoma mărului din poveste, opera lui este o fărîmă din aurul culturii româneşti care se dezvăluie fascinant la parcurgerea măiestrelor pagini.

Creangă ne face să fim pururea proaspeţi şi frumoşi ca şi copilăria, să simţim întotdeauna fericirea fără de margini a acestei vîrste. Creangă este chiar copilăria noastră.

A fost odată ca niciodată... Şi precum povestea, precum toate poveştile, a rămas, rămîne prin chiar aceste poveşti numele marelui scriitor şi povestitor popular Ion Creangă. Ca şi în cazul lui Eminescu, iată, la trecerea unui veac de nemurire, şi pe Ion Creangă îl simţim la fel de prezent în cultura românească, preţuit astăzi mai mult decît oricînd, editat şi tradus în foarte multe limbi ale Pămîntului.

A fost odată ca niciodată un scriitor care va trăi veşnic, ca şi minunata sa operă.

VICTOR CRĂCIUN

ELEGIE LA ŢICĂU

marelui povestitor Ion Creangă

Cireşele se tinguie pe ramuri
că nu mai sint furate de copii —
noi te-aşteptăm cu minjii puşi in hamuri
să ne mai porţi prin cărţi şi nostalgii.

Ozana curge iarăşi limpezită,
la scaldă cind mai vii să ne mai duci?
Stă slova-ntr-un ceaslov nelămurită
şi parcă-n lemnul casei cintă cuci.

La Tirgu Neamţ au inflorit iar teii
şi pupezele-ntreabă unde eşti —
tu eşti copilul care paşte mieii
pe-o pajişte de lingă Humuleşti?

S-a revărsat peste Ţicău Ozana,
doar o părere-n ea este firescul —
mihnit şi singur, se deschide rana
purtind un nume: dor de Eminescu...

EUGENIU NISTOR

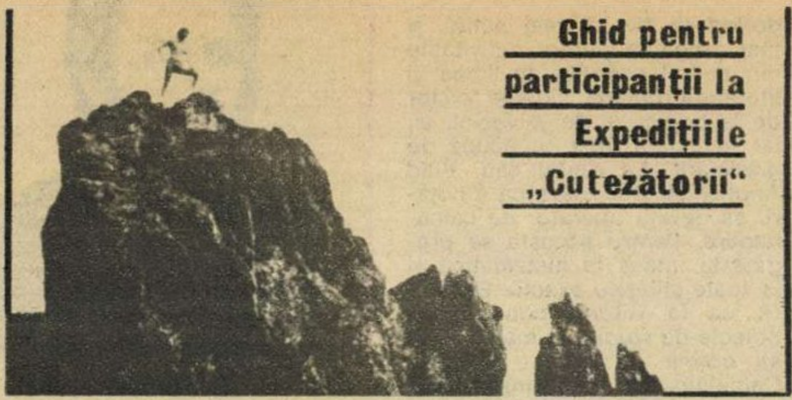

Ghid pentru participanţii la Expediţiile „Cutezătorii“

CĂLĂTORIE ÎN LUMEA ROCILOR

Drumul ascendent al omenirii a început cu piatra şi continuă şi astăzi cu ea, căci luată în sensul cel mai general — de componentă a scoarţei terestre —, piatra este cea care stă la temelia caselor noastre (betonul se face tot din piatră), tot din piatră se extrag metalele, piatră este şi cărbunele, şi tot ea adăposteşte şi petrolul.

Civilizaţia nu poate fi concepută fără piatră. Şi totuşi cît de puţin o cunoaştem! Desigur, nu este vorba de o cunoaştere completă, căci există sute, dacă nu mii de feluri de pietre. Dar cum nimic în natură nu este la întîmplare şi omul a pătruns secretele acesteia, vom aborda pietrele plecînd de la modul lor de formare, criteriu ce permite cea mai logică clasificare.

După felul cum au luat naştere, rocile se grupează în familii. În acest sens se deosebesc trei mari grupe:

Rocile eruptive sînt zămislirea unor topituri incandescente denumite **magme**, care iau naştere sub scoarţă şi care, răcindu-se, se încheagă în roci solide, cunoscute şi sub numele de roci magmatice. Ele se clasifică după mineralele ce le compun, acestea reflectînd atît compoziţia chimică a magmei iniţiale, cît şi modul în care s-au separat treptat din soluţia incandescentă. Mineralele se grupează şi ele în minerale deschise la culoare (cuarţul, feldspaţii, mica albă) şi minerale închise la culoare (piroxenii, amfibolii etc.), raportul dintre ele definind grupe de roci: acide (cu majoritatea mineralelor deschise la culoare), intermediare (cu ambele tipuri de minerale), bazice (cu puţine minerale deschise la culoare) şi ultrabazice (numai cu minerale închise la culoare). De notat că termenii acid şi bazic au cu totul alt înţeles decît în chimie!

Al doilea criteriu de clasificare îl constituie mărimea cristalelor sub care se prezintă mineralele, căci dacă răcirea magmei şi cristalizarea ei s-au făcut pe îndelete, în interiorul Pămîntului, rocile rezultate au mineralele bine dezvoltate, vizibile cu ochiul liber. Ele sînt denumite şi **roci intrusive.** Dacă magma a ajuns pînă la suprafaţa Pămîntului (cînd poartă numele de lavă), doar cîteva minerale reuşesc să cristalizeze bine în cursul ascensiunii ei, restul sleindu-se brusc. Rezultatul acestui proces este o masă atît de fin cristalizată, încît doar la microscop mai pot fi identificate mineralele. Astfel de roci, cu cristale mari plutind într-o masă nedistinctă, omogenă, poartă numele de **roci efuzive** sau **vulcanice.**

Dintre rocile intrusive, cea mai cunoscută este **granitul,** în care se observă bine cristalele albe de cuarţ (mate) şi feldspat (lucitoare), printre care se amesteca foiţe negre de mică, mai rar şi alte minerale întunecate. Granitul din Retezat este cel mai cunoscut drumeţilor. Corespondentul lor efuzif este **riolitul** — rocă roz sau gălbui-albicioasă, cu cristale (1—2 mm) de cuarţ sau feldspat prinse într-o masă omogenă. Roca intermediară de adîncime este **granodioritul,** greu de deosebit de granit. În schimb, corespondentul efuziv este mîndria noastră naţională, căci poartă numele de **dacit.** Fiind descoperit pentru prima dată în lume în cariera de la Poieni, din Munţii Vlădeasa, are cristale de pînă la 1 cm de cuarţ, feldspat şi ceva minerale negre, prinse într-o pastă cenuşie. Dintre rocile intermediare efuzive face parte şi **andezitul,** greu de deosebit de dacit, cunoscut însă nouă deoarece este întrebuinţat ca piatră de pavaj sau piatră de construcţie. Dintre rocile bazice facem cunoştinţă doar cu **bazaltul,** rocă neagră, aproape fără cristale vizibile, dură, din care sînt constituite coloanele prismatice ale celebrului monument al naturii, Detunatele.

Să mai amintim că legate de procesele magmatice sînt şi frumoasele **flori de mină** (stribina, baritina, pirita, cuarţul, calcitul etc), dar şi banalul **cuarţ** alb-lăptos ce se insinueaza ca filoane în mai toate rocile.

Rocile sedimentare iau naştere din depunerea (sedimentarea) de agregate minerale sub formă de pături suprapuse (strate), cele mai noi peste cele mai vechi. Depunerea se face în patru moduri, ceea ce dă naştere la patru categorii de roci sedimentare.

Rocile **reziduale** sînt cele formate prin alterarea chimică a unor roci ce formează patul, reziduul rămînînd pe loc. **Bauxita** (din care se extrage aluminiul) şi **caolinul** sînt două dintre ele.

Prin acumularea unor sfărîmături (detritus) de roci preexistente iau naştere rocile detritice. Aceste sfărîmături sînt la început mobile, nelegate, dar cu timpul se cimentează formînd mase compacte. Clasificarea se face după mărimea particulelor, distingîndu-se **pietrişuri** sau corespondentul lor cimentat, **conglomeratele** (cînd elementele componente sînt rotunjite, avînd diametrul de cel puţin 2 mm), pe care le putem vedea prin Bucegi. Dacă fragmentele sînt colţuroase, roca este o **brecie.** Fragmentele de 0,2—2 mm neconsolidate formează **nisipul,** iar dacă sînt cimentate, **gresiile.** Acestea sînt foarte diferite în ceea ce priveşte culoarea, duritatea şi stratificaţia internă. În sfîrşit, dacă particulele sînt sub 0,02 mm, adică invizibile cu ochiul liber sau chiar cu lupa, ele formează, în cazul în care sînt transportate prin aer, **praful** care, prin cimentare, dă **loessul,** roca galbenă afînată, poroasă, sfărîmicioasă, atît de frecventă în regiunile noastre de cîmpie. Dacă transportul se face cu ajutorul apei, rezultă **milul** sau **nămolul,** care prin consolidare dă **argila,** uneori moale şi plastică dacă este îmbibată cu apă, dar şi dură, cînd poartă numele de **argilit.** Argila amestecată cu ceva calcar dă **marna,** rocă omogenă, relativ tare, care face slab efervescenţă cu acidul clorhidric şi pe care o recunoaştem după mirosul pămîntos pe care îl degajă dacă suflăm peste ea.

A treia categorie de roci sedimentare rezultă din procese chimice cum ar fi, de pildă, precipitarea mineralelor din apa marină prin evaporarea acesteia. Cea mai frecventă este **sarea** (se recunoaşte după gust), urmată de **gips** (se lasă zgîriat cu unghia pe feţele lucioase). Din apa dulce a izvoarelor precipită **tuful calcaros** şi **travertinul,** cel din urmă fiind o rocă gălbuie, cu goluri în ea, des utilizată ca piatră de construcţie. Tot prin precipitare chimică se formează **stalagmitele** şi **stalactitele** din peşteri.

A patra categorie o formează **rocile organogene,** care iau naştere cu ajutorul vieţuitoarelor. Cea mai spectaculoasă este **calcarul,** acea rocă albă ce formează creste ascuţite, pereţi, chei, şi în care sînt săpate peşterile. Calcarele pot fi uşor identificate dacă picurăm puţin acid clorhidric pe ele, căci fac efervescenţă. Calcarele iau naştere fie prin acumularea căsuţelor de animale (corali, scoici, melci), fie prin secretarea calcarului de către alge. Dar cel mai adesea sînt acumulări secundare, adică fragmente de calcare primare (cele precedente), transportate şi cimentate. Din această cauză numai arareori în calcare mai pot fi recunoscute animalele ce le-au dat naştere. Amestecul de calcar cu puţină argilă dă **marnocalcarul.** Este o rocă cenuşie, tare, pe care o ştim bine caci multe străzi din ţară sînt pavate cu ea, caracteristice fiind vinele albe de calcit care o brazdează.

Rocile metamorfice sînt formate pe seama rocilor preexistente, care au fost supuse la temperaturi şi presiuni în interiorul Pămîntului, ceea ce a dus la transformarea lor. Ele se clasifică după gradul modificării. La început devin doar şistoase, apoi apar minerale noi, (cuarţ, clorit, mice), constituind **tilitele** şi **micaşisturile** întîlnite prin munţii noştri (Rodna, Făgăraş etc.). Dacă rocile preexistente au fost topite şi a avut loc recristalizarea topiturii, se formează **gnaisele** (cuarţ şi feldspat cu cristale vizibile, dispuse în pături). Rocile metamorfice sînt cuprinse sub numele general de **şisturi cristaline.** Rocile metamorfice lasă adesea să se recunoască roca din care au provenit. Astfel, **marmorele** rezultă din transformarea calcarelor, **cuartitele,** din transformarea gresiilor, **micaşisturile,** din cea a argilelor, **granitul,** din cea a cărbunelui. Şi rocile magmatice pot fi metamorfozate, rezultînd, de pildă, **amfibolitul,** o rocă verde spre negru, şistoasă. Există şi numeroase minerale ce rezultă din procese metamorfice, cum ar fi **talcul** sau **azbestul.**

MARCIAN BLEAHU

Fotoreporter club

FOTOREPORTER „CUTEZĂTORII“

La această nouă ediţie a concursului Fotoreporter „Cutezătorii“, şi-au anunţat participarea, pe lîngă vechii şi statornicii noştri colaboratori, pionieri care debutează în pasionanta artă a fotografiei. Reţinînd pe peliculă o varietate largă de aspecte ale vieţii pionereşti, realizînd imagini clare şi frumoase, noii noştri prieteni se dovedesc, de pe acum, redutabili aspiranţi la premiile viitoare. Iată cîteva dintre fotografiile realizate de ei.

● „Un moment de gîndire. Răspunsul trebuie să fie perfect!“.

Foto: **Radu Telceanu,** care a surprins acest instantaneu în timpul concursului „Trepte de istorie“, desfăşurat la **Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei** din **Singeorz-Băi,** judeţul **Bistriţa-Năsăud.**

● „Prietenii adevărului ştiinţific în plină activitate“.

Foto: **Tako Ioan.** În imagine sînt chiar colegii lui de la **Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei — Baraolt,** judeţul **Covasna.**

● „La cercul «Mîini îndemînatice» de la Şcoala nr. 14, se lucrează intens pentru o nouă expoziţie. Confecţiile realizate aici sînt frumos ornamentate în stilul specific zonei Argeşului“.

Fotografia şi explicaţiile sînt semnate de către pionierele **Ileana Udrea** şi **Raluca Despa** de la **Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei** din **Piteşti.**

● „Cercul de electronică“ — îşi intitulează imaginea **Cristian Dumitraşcu,** de la **Casa Pionierilor şi Şoimilor Patriei** din municipiul **Călăraşi.**

Merit PIONIERESC

În curtea Casei Pionierilor şi Şoimilor Patriei din Costeşti, judeţul Argeş, strălucesc în soare pereţii de sticlă ai serelor şi răsadniţelor. Dincolo de geamurile prin care pătrunde lumina, aplecaţi cu grijă asupra răsadurilor, urmărind ritmul de creştere a plantelor sau executînd lucrări de întreţinere a culturilor, se află pionierii agrobiologi.

Mobilizaţi de însufleţitoarele sarcini ce revin tinerei generaţii din documentele adoptate de marele forum al comuniştilor, pionierii agrobiologi sînt prezenţi în aceste zile în sere, străduindu-se sa obţină noi succese.

Încă de pe vremea cînd serele nu existau decît în proiect, pionierii Dragoş Luţă, Silvia Mustaţea, Diana Scarlătescu, Claudiu Sandu şi mulţi alţii se arătasera foarte interesaţi de construirea lor. Şi tot ei au fost printre cei care le-au înălţat şi le-au amenajat. Numele lor se leagă de cele dintîi cercetări şi experimente în cultivarea legumelor în sere şi în cîmp deschis. Experimentele făcute în noua seră de flori de către Florina şi Ionela Boşneag, Adriana Burcea şi Iulian Cristea au condus la obţinerea unor frumoase exemplare de flori, în combinaţii de culori diverse.

Prieteni ai revistei „Cutezătorii“

Cu toate că acum, în clasa a VIII-a are mult de învăţat, Adriana Ene, de la Şcoala nr. 5 din Caracal, judeţul Olt, se ocupă în continuare de distribuirea în rîndul colegilor de clasă a revistei pe care o citesc cu mult interes: „Cutezătorii“.

Tot Adriana este aceea care iniţiază şi numeroasele dezbateri care au loc pe marginea unor articole, iar în timpul vacanţei se îngrijeşte întotdeauna ca toţi aceia care aşteaptă cu nerăbdare acest bun prieten - revista „Cutezătorii“ - să o primească la timp.

Ritm

● **„Patrie, partid, popor“** s-a intitulat montajul literar artistic prezentat de către pionierii de la Şcoala nr. 3 din Huşi, judeţul Vaslui, în faţa unui numeros public. Această acţiune a fost urmată şi de deschiderea unei expoziţii de creaţie tehnico-aplicativă şi plastică. Prin toate aceste manifestări, pionierii din Huşi aduc un fierbinte omagiu apropiatei aniversări a Zilei Republicii ● **Sintem generaţia Congresului al XIV-lea** este genericul sub care s-a desfăşurat acţiunea de primire de noi membri în rîndul Organizaţiei Pionierilor la Şcoala Popeşti, judeţul Bihor. În noua lor calitate de pionieri, elevii claselor a II-a A şi B ne-au scris despre frumoasele rezultate la învăţătură cu care vor încheia trimestrul I şi despre succesele dobîndite în domeniul artistic, mulţi dintre ei remarcîndu-se în cadrul spectacolelor organizate în şcoală ● **Peste o sută de pionieri** din municipiul Tecuci au vizitat de curînd Fabrica de Ambalaje Metalice din localitate, mulţi dintre ei făcînd cunoştinţă cu o serie de meserii. Vizitei în întreprindere i-a urmat o întîlnire cu muncitori fruntaşi, desfăşurată sub titlul „Munca — factor primordial în dezvoltarea omenirii, al formării omului nou“ ● **„Fiecare pionier, o faptă de muncă pentru înflorirea patriei“** este genericul sub care s-a desfăşurat în toate şcolile Sectorului 6 al Capitalei şi ale Sectorului Agricol Ilfov, o „saptămîna record“ pentru colectarea materialelor refolosibile. În acest fel ei au obţinut substanţiale depăşiri în îndeplinirea angajamentului de muncă patriotică ● **La Şcoala nr. 20 din Ploieşti,** judeţul Prahova, a avut loc vernisajul expoziţiei de arta fotografică „Românie, plai de aur“, reunind frumoase fotografii realizate de către membrii cercului foto. Cele peste 40 de lucrări (alb-negru şi color) oferă vizitatorilor prilejul să admire peisaje din ţara, precum si imagini din viaţa pionierilor ● **Membrii subredacţiei „Cutezătorii“** de la C.P.Ş.P. Iaşi au primit vizita membrilor altor cercuri, precum şi a reprezentanţilor unor şcoli ieşene, împreună cu care s-au sfătuit în vederea întocmirii unui program cît mai variat pentru cluburile de vacanţă. După cum ne mărturiseau în scrisoare, şi după cum putem constata din imaginea alăturată, multe acţiuni le-au fost sugerate citind revista noastră! **Sintem convinşi că la această oră în multe şcoli şi case ale pionierilor şi şoimilor patriei programele de activitate pentru apropiata vacanţă de iarnă au şi fost definitivate. Aşteptăm să ne scrieţi despre cele mai frumoase acţiuni la care veţi participa în cluburile de vacanţă şi în tabere.**

C. CRĂCIUN

Ați întrebat? Vă răspundem!

Geografie

„Aș dori să aflu mai multe date despre regiunea Canalului Panama" ne scrie ȘERBAN ȚOMPI din MEDIAȘ, județul Sibiu.

Numele de „Panama" se întîlnește de cinci ori în America Centrală, și anume: ● Republica de Panamá — cel mai sudic dintre statele Americii Centrale, cu o suprafață de 75 650 km^2 și o populație de 2,134 milioane de locuitori (1984) ● Panama — capitala statului din 1903 — este situată în partea centrală a țării, pe țărmul Oceanului Pacific. Orașul a fost fondat în 1519 de spaniolul Pedro Arias Davila și reconstruit în 1673 la 10 km de vechea așezare ● Istmul Panama — unește cele două Americi și este alcătuit din roci vulcanice ● Canalul Panama — leagă Oceanul Atlantic de Oceanul Pacific, a cărui construcție (1881—1914) a început sub supravegherea francezului Ferdinand de Lesseps, același care a realizat Canalul Suez în perioada 1859—1869. Caracteristicile canalului sînt: lungimea 81,3 km, lățimea între 91 și 300 m, adîncimea minimă 12,5 m și un număr de șase ecluze. Canalul Panama reprezintă principalul mijloc de transport, avînd cel mai mare trafic de vase între canalele lumii — 11 846 în 1983 ● Golful Panama — aflat la Oceanul Pacific — cuprinde circa 800 de insule și insulițe și are o lățime de peste 200 km. În golf se fac explorări petroliere intense, iar turismul este mult dezvoltat în această zonă. **(N.P.)**

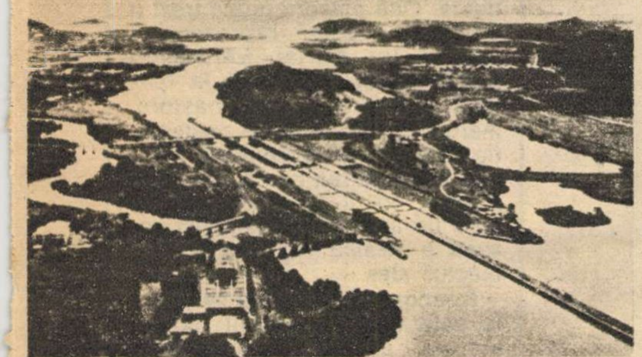

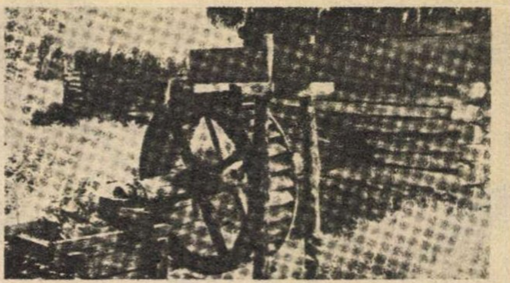

Mori de apă românești

„Mă numesc DAN ZICHIL, sînt din Bran și aș vrea să știu la ce erau folosite vechile mori de apă din localitățile rurale din țara noastră".

Încă din secolele XIV—XV meșterii satelor din țara noastră, continuînd vechi meșteșuguri dacice, s-au priceput să folosească în mod ingenios energia cinetică a apei pentru a acționa diferite instalații tehnice. Printre acestea, cele mai răspîndite au fost morile de apă, realizate în mai multe variante: cu ciutură, cu cupe, și mori așezate pe o talpă plutitoare aflată în mijlocul unor ape curgătoare („mori gonace"). Astfel, locuitorii așezărilor respective dispuneau de energie gratuită și aproape continuă (cu excepția unor zile de îngheț), în primul rînd pentru prelucrarea (măcinarea) cerealelor, dar și pentru acționarea altor instalații gospodărești. În imagine, o moară cu admisie superioară, adusă din comuna Almaș-Săliște, județul Hunedoara, la Muzeul Tehnicii Populare de la Sibiu. **(C.V.)**

Fagurii albinelor

„Vreau să știu dacă într-un stup de albine toți fagurii au aceeași formă", dorește să afle CRINA BRATU din BUCUREȘTI.

Celulele ce formează fagurii într-un stup de albine nu sînt toate la fel. Mai întîi sînt clădite botcile, în care se dezvoltă matca, apoi sînt construite celule mari unde, în unele cresc trîntorii, iar în altele se adună proviziile de iarnă. Albinele mai construiesc și celule mici, ce ocupă un mare spațiu în stup, peste 70 la sută, în care sînt crescute viitoarele lucrătoare și, în fine, celule așa-zise „de tranziție". Se știe că nu există decît trei feluri de figuri geometrice, ce pot împărți o suprafață în mărimi egale, fără goluri între ele. Acestea sînt hexagonul regulat, pătratul și triunghiul echilateral. Albinele știu să construiască celule în formă hexagonală, formă care le depășește din punct de vedere al rezistenței pe celelalte două. De asemenea, fundul celulelor este format din trei fețe ce se unesc într-un punct, ceea ce permite o mare economie de muncă și material. Fiecare din cele trei romburi ce formează baza piramidală a unei celule de pe o față constituie, în același timp, baza piramidală a trei celule de pe fața opusă. Unghiurile mari ale romburilor au o deschidere precisă de 109 grade și 26 de minute, iar unghiurile mici sînt de 70 de grade și 34 de minute. **(M.D.)**

Pe scurt

● **Adrian Ciote — Uliuc, județul Timiș.** La Uzinele „Electronica" din București au fost fabricate, în 1961, primele televizoare românești VS-43 ● **Ioana Stoicescu — Galați.** Oposumul nord-american este un marsupial nocturn și arboricol, care trăiește solitar în păduri sau tufișuri dese, hrănindu-se, de preferință, cu insecte, mamifere mici, păsări etc. Atinge o lungime de 50 cm, iar coada lui măsoară circa 30—40 cm. O particularitate a acestui animal: dacă este atacat sau lovit, face pe „mortul" pînă la îndepărtarea dușmanului ● **Augustin Vășcan — Cluj-Napoca.** Primul concurs oficial de tir cu arme de foc s-a desfășurat în Elveția (1471), iar ca sport olimpic a fost introdus de la prima ediție modernă a J.O. — 1896. În țara noastră a devenit sport din 1867, iar primul campion olimpic a fost Iosif Sîrbu — medalie de aur la Helsinki în 1952. **(N.P.)**

Atelier practic

Semn de carte

Filmele voalate, negativele fotografice care nu mai prezintă interes pot afla noi întrebuințări.

Prima operație: introducem filmele respective într-un recipient cu apă caldă, lăsăm să se înmoaie gelatina de pe ele vreme de aproximativ 10 minute. Le scoatem apoi din apă și îndepărtăm cu grijă orice formă de gelatină, prin spălare cu apă rece.

Tăiem apoi fîșii lungi de aproximativ 40—50 cm. Fiecare fîșie tăiată o îndoim la mijloc și obținem un fel de mapă (fig. 1).

Capetele libere le tăiem ca în figura 2.

Tăiem dintr-o coală de hîrtie o fîșie de lățimea fîșiei de celuloid (între cele două perforații) și de lungimea fîșiei de celuloid rezultată din îndoire. Pe o față a acestei benzi de hîrtie pe care am împărțit-o în șase părți egale notăm orarul, iar pe cealaltă parte putem să notăm numerele de telefon ale colegilor și prietenilor.

Introducem banda de hîrtie în mapa de celuloid. Ultima operație este închiderea mapei care se face prin șnuruire cu fir de mătase colorat, introducînd acul prin perforațiile filmului fotografic pornind de la vîrful triunghiului și ajungînd tot aici.

Se înnoadă capetele firului și semnul de carte este gata.

De reținut, că în locul colii de hîrtie putem introduce între cele două coperte transparente o hîrtie fotografică de aceleași dimensiuni ca ale hîrtiei, dar pe care au fost transpuse fotografic, fotogramă cu fotogramă, imagini din activitatea pionierească sau imagini ale unor eroi din poveștile preferate sau din filmele de desene animate îndrăgite.

Un asemenea semn de carte poate constitui un cadou plăcut și util ce poate fi oferit unui coleg sau prieten cu diferite prilejuri — primirea în rîndul Organizației Pionierilor, a premiului cîștigat la un concurs sau cu ocazia sărbătoririi zilei de naștere. Vă urez succes în realizarea acestui semn al fanteziei, creativității și al unei activități utile și plăcute în timpul vostru liber.

Balcanu Lidia
Școala nr. 5,
Atelierul fanteziei C.P.Ș.P.
Giurgiu

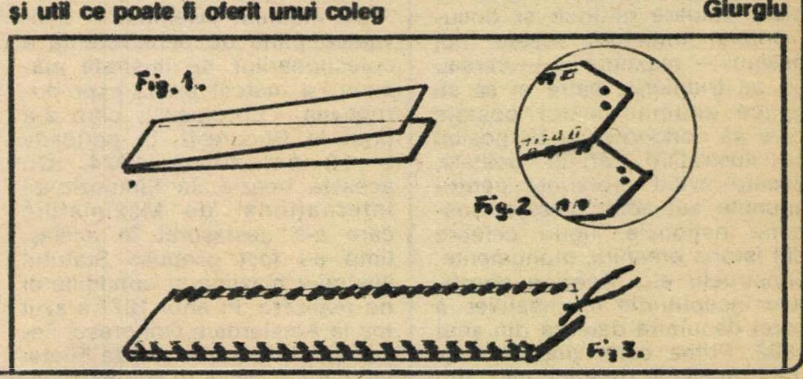

Enciclopedie „Cutezătorii"

CE ȘTIȚI DESPRE *maximafilie?*

Pagină realizată de TEODOR AXIOTI

Conform definiției din dicționar, maximafilia „este o ramură a filateliei care constă în colecționarea cărților poștale ilustrate ce au aplicate pe față o marcă poștală și o ștampilă". Dar aceasta nu este tot...

La sfîrșitul secolului al XIX-lea, odată cu progresul artei fotografice, cărțile poștale ilustrate au căpătat o mare răspîndire. Unii dintre colecționari au cerut ca marca să fie aplicată și obliterată (ștampilată) pe fața ilustrată a cărții poștale. Această carte poștală a fost precursoarea ilustratei maxime, avînd o mare valoare istorică și documentară. Inițiatorii acestei noi pasiuni — maximafilia — cereau ca pe trimiterile către ei să se aplice anumite mărci poștale care să concorde pe cît posibil cu ilustrațiile cărților poștale, fiecare avînd preferință pentru anumite subiecte: peisaje, costume naționale, figuri celebre din istoria omenirii, monumente, construcții etc. Acestea constituie începuturile maximafiliei, a cărei denumire datează din anul 1932. Prima carte poștală ilustrată maximă datează însă din 25 mai 1909 și are ca subiect Sfinxul și piramidele.

În anul 1944, mai mulți filateliști francezi colecționari de ilustrate maxime au înființat prima secție de maximafilie din lume. Curînd au luat naștere societăți sau secții de maximafilie și în alte țări, printre care și România.

Tot în Franța, la Dijon, a luat naștere în anul 1947 Uniunea Maximafilă Internațională, la care a fost prezent și un delegat din țara noastră. În România, prima expoziție de maximafilie a avut loc la București, între 5 și 22 iulie 1965.

Un moment însemnat în activitatea plină de perseverență a colecționarilor de ilustrate maxime l-a marcat prima expo-europeană („Euromax"), care s-a ținut la București, în perioada 6—13 octombrie 1974. Cu această ocazie, la Simpozionul Internațional de Maximafilie care s-a desfășurat în același timp au fost propuse Statutul ilustratei maxime și condițiile ei de realizare. În anul 1977 a avut loc, la Amsterdam, Congresul Federației Internaționale de Filatelie, care a admis oficial maximafilia ca ramură a filateliei, aprobîndu-se posibilitatea includerii exponatelor de maximafilie în cadrul expozițiilor filatelice generale cu caracter internațional.

Dar ce este o ilustrată maximă? Ca piesă poștală, ea trebuie să cuprindă trei elemente: marca poștală, ștampila și ilustrata. La realizarea ei concură fantezia, ideile, spiritul de observație și studiul tenace al celui ce dorește a o realiza. Filatelistul „maximafilist" pornește de la marca poștală, căutînd apoi o carte poștală ilustrată care să concorde cu subiectul mărcii.

Sînt urmărite trei concordanțe obligatorii.

Concordanța de imagine este prima și poate cea mai importantă. Fără ea, maximafilia nu ar fi existat. Ilustrata poate aduce elemente în plus față de marcă, atunci cînd marca redă numai un detaliu, adică un fragment dintr-o imagine sau subiect (pictură, sculptură, arhitectură etc.). Alteori, cartea poștală ilustrată prezintă detalii din ansamblul imaginii mărcii, realizîndu-se o completare și o mai bună ilustrare a temei sau subiectului unei colecții. O piesă de mare valoare filatelică și poștală o constituie prezența unei mărci fixe, imprimată de la bun început pe partea destinată corespondenței, avînd un subiect identic cu marca poștală adezivă, utilizată pentru realizarea ilustrației maxime.

Concordanța de localitate se realizează doar cu numele localității înscris pe ștampila poștală. În situația în care, de exemplu, un moment istoric nu este plasat într-o localitate anumită, ci între două sau mai multe localități, atunci, conform normelor poștale internaționale, ștampila celui mai apropiat oficiu poștal poate ține locul acestei concordanțe. Cîtă plăcere poate trezi o ilustrată maximă reprezentînd chipul lui Mihai Eminescu (1850—1889), obliterată la Ipotești, locul său de naștere, marca comemorînd fie nașterea, fie marcînd un eveniment omagial în amintirea genialului poet! Așadar, locul și chiar ziua și luna de aplicare a ștampilei vor avea o strînsă legătură cu subiectul ales.

Concordanța de timp se referă la data unui eveniment (comemorare, aniversare, punere în funcțiune etc.) în strictă și directă legătură cu subiectul. Dacă data ștampilei „Prima zi a emisiunii" se suprapune unui asemenea eveniment, este, desigur, preferabil. Concordanța de timp este cel mai greu de realizat. Ea presupune, uneori, multă răbdare, întrucît, precum am arătat, pentru un anumit subiect doar o singură zi și o lună a unui an sînt cele mai potrivite.

În tendința de perfecționare proprie maximafiliei se tinde spre mai mult. Așa s-a ajuns la ilustratele „supermaxime", la care concordanța de subiect a mărcii și ilustrației se extinde și asupra... ștampilei! Aceasta prezintă o imagine sau un text concordant cu subiectul mărcii și al cărții poștale ilustrate, obținîndu-se un tot unitar.

Întocmai ca și filatelia, maximafilia poate inspira colecții pe subiecte alese. Iată cîteva exemple: peisaje românești, marile realizări ale epocii contemporane, monumente istorice, flora și fauna carpatină, mari personalități ale culturii românești, pictura, Cosmosul etc.

Exponatele se păstrează de obicei în albume ale căror file sînt de culoare închisă.

O preocupare ca maximafilia presupune pasiune, tenacitate, atenție, răbdare. Incontestabil, maximafilia are un rol educativ, dar și unul informativ, instructiv. Ea presupune cunoștințe de geografie, istorie, artă, botanică, zoologie etc. În același timp impune lucrul cu dicționarul, enciclopedii și lucrări de specialitate. Însă realizarea unui exponat de maximafilie dă mari satisfacții realizatorului, constituind un excelent mijloc de cunoaștere și de afirmare a însușirilor oricărui colecționar.

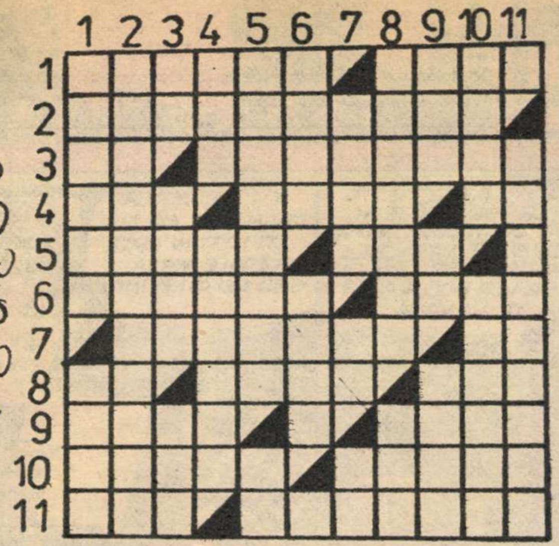

Primăvara vieții

ORIZONTAL: 1) Tot ceea ce va urma. Nota nouă la purtare... 2) Accesibilă tuturor tinerilor. 3) Ras! Deplini in drepturi. 4) A cunoaște. Întinse. Strînse în snop! 5) Efort. Dorm în calendare. 6) Persoane citite. Încuietoare. 7) Necesar (pl.). Puțin desert! 8) Ete! Se joacă pe teren. Rece! 9) A da de rău. Nu intră la apă. 10) Reparații capitale (sing.). Are toată viața înainte. 11) Mijloc nocturn de transport. Comportament.

VERTICAL: 1) Tinerețea este cea de aur. Tînăr la bancă. 2) Îndrumători în atelier. 3) Fără motiv! Rapid. Merge la cursuri. 4) Băț de biliard. Odihnit. 5) Cetate de foc. Ape! 6) Merge cu bobocii. Bis. 7) Responsabil de cămin. Tineri începători! Tras la față! 8) Neindicată la oral. Bătut la cazangerie. 9) Cursuri școlare. În pivniță! Leziune. 10) Joc de picioare. În obiectivul științei . 11) Începe la start.

Teofil Pop, Hunedoara

ȘAH

Controlul poziției:

Alb — Rc4, Nb2; pioni: d5, e6, f4, f7, h4;

Negru — Rf8, Cb5; pioni: a6, c5, d6, g6, h5.

Am propus această problemă pentru frumusețea combinației pe care o realizează un simplu, dar foarte inimos pion care, prin sacrificiul său, a decis partida. Așadar, albul începe și, numai după două mutări, negrul cedează. Soluția, în numărul următor.

* * *

DEZLEGĂRILE JOCURILOR DIN NUMĂRUL 47

ȘAH: 1... Th1! 2. T:h1g2 3. Tf1 Dh4 + 4. Rd1 g:f1d și albul a cedat.

ARITMOGRIF... MONTAN: M = 1. O = 2. L = 3. D = 4. V = 5. E = 6. A = 7. N = 8. U = 9. R = 10. S = 11. Z = 12. G = 13. I = 14. C = 15. T = 16. H = 17. F = 18.

ORA DE CHIMIE: 1) Sare. Oxizi. 2) Acetone. Oo. 3) Litiu. Neon. 4) Izolator. I. 5) Cir. Tanin. 6) I. Ti. L. Tio. 7) Lea. Nitros. 8) At. Său. Ib. 9) Telur. Anil. 10) Iridiu. Aur.

COPERTĂ LITERARĂ

Anagramind literele de pe această copertă, veți descoperi titlul unui roman de anticipație scris de Jules Verne.

Nelu Olteanu,
Iași

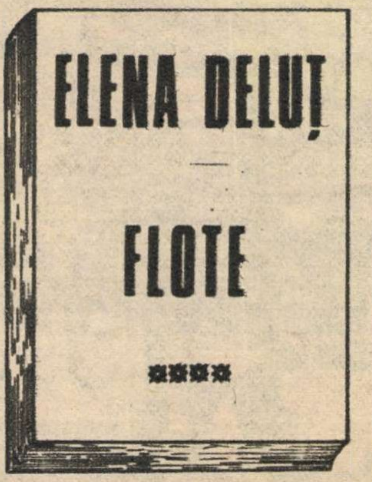

SPORTIVĂ

(Criptografie: 6, 2, 5, 2, 6)

Ioan Roman,
Brașov

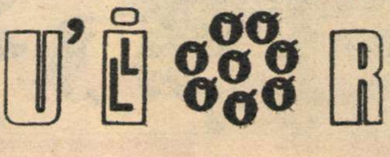

11 VOCALE
ȘI 11 CONSOANE

ORIZONTAL: 1) Nava. 2) Fost șef de poliție în Țara Românească. Vocală. 3) Galiu. Pană de despicat lemne. 4) Uniform. 5) Consoană. Rînd.

VERTICAL: 1) Vehicul. 2) Piatră semiprețioasă. 3) La revedere. În schelet. 4) Vocală. A apărea. 5) Prinde sau vinde crustacee.

Claudiu Vodă

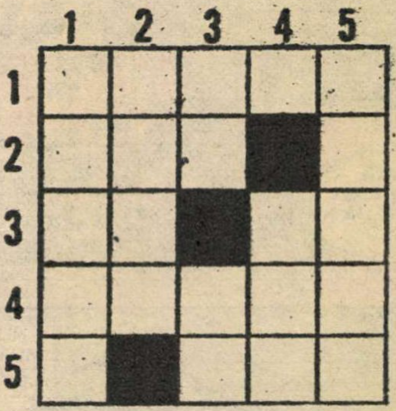

În 15 secunde

Cîte cifre observați în desenul nostru?

Virgil Tomuleț

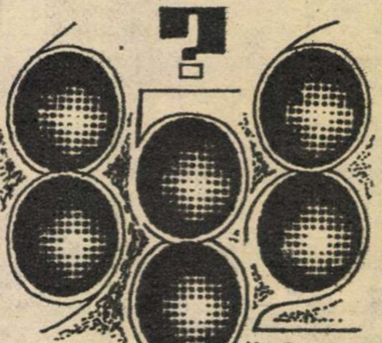

Două dintre figurile geometrice care alcătuiesc desenul sînt identice. Care?

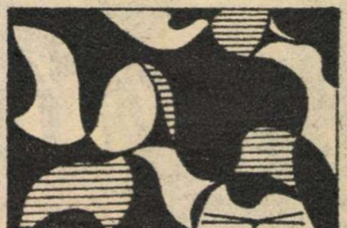

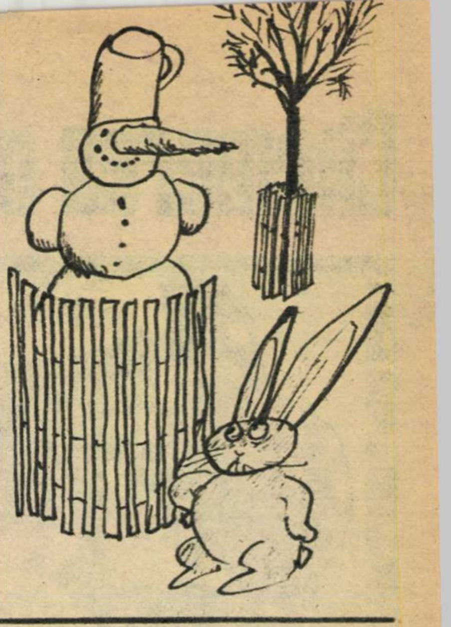

TICUȚĂ CEL UITUC

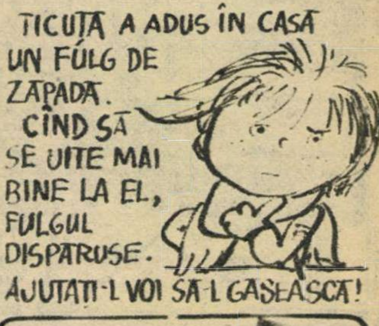
TICUȚĂ A ADUS ÎN CASĂ UN FULG DE ZĂPADĂ.
CÎND SĂ SE UITE MAI BINE LA EL, FULGUL DISPĂRUSE.
AJUTAȚI-L VOI SĂ-L GĂSEASCĂ!

Foto: MIHAI NIEDL

COPERTA NOASTRĂ

„Copiii și artele": Laura Cristache, Școala nr. 3, Alexandria și pionierii pictori de la C.P.Ș.P. Tîrgoviște.

CUTEZĂTORII 50 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: ION IONAȘCU
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: OVIDIU ZOTTA

RESPONSABIL DE NUMĂR: IOAN DONCA; *PREZENTAREA ARTISTICĂ:* POMPILIU DUMITRESCU; *PREZENTAREA TEHNICĂ:* IOAN MIHĂESCU

Redacția Piața Scînteii nr. 1. București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA, Editura „Scînteia. TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" - Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București. Calea Griviței nr. 64-66, România.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. **Index 41836** **12 pagini, 1,50 lei**

Scenariu: ION S. COMARNIC
Desene: SORIN ANGHEL

Chemarea muncii

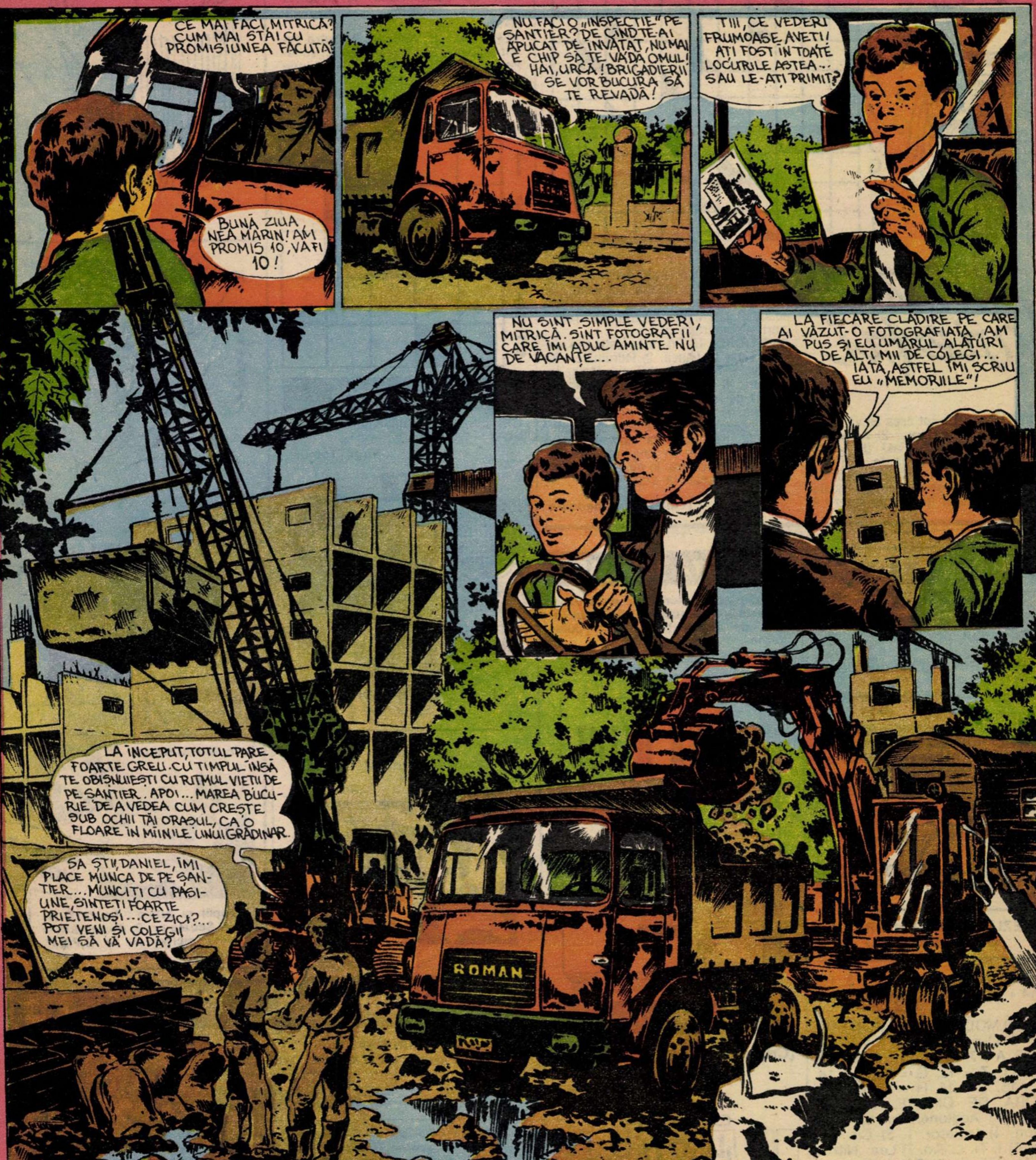
CE MAI FACI, MITRICĂ? CUM MAI STĂI CU PROMISIUNEA FĂCUTĂ?
BUNĂ ZIUA NEA MARIN! AM PROMIS 10, VA FI 10!
NU FACI O „INSPECȚIE" PE ȘANTIER? DE CÎND TE-AI APUCAT DE ÎNVĂȚAT, NU MAI E CHIP SĂ TE VADĂ OMUL! HAI, URCĂ! BRIGADIERII SE VOR BUCURA SĂ TE REVADĂ!
TIII, CE VEDERI FRUMOASE AVEȚI! AȚI FOST ÎN TOATE LOCURILE ASTEA... SAU LE-AȚI PRIMIT?
NU SÎNT SIMPLE VEDERI, MITRICĂ. SÎNT FOTOGRAFII CARE ÎMI ADUC AMINTE NU DE VACANȚE...
LA FIECARE CLĂDIRE PE CARE AI VĂZUT-O FOTOGRAFIATĂ, AM PUS ȘI EU UMĂRUL, ALĂTURI DE ALȚI MII DE COLEGI... IATĂ, ASTFEL ÎMI SCRIU EU „MEMORIILE"!
LA ÎNCEPUT, TOTUL PARE FOARTE GREU. CU TIMPUL ÎNSĂ TE OBIȘNUIEȘTI CU RITMUL VIEȚII DE PE ȘANTIER. APOI... MAREA BUCURIE DE A VEDEA CUM CREȘTE SUB OCHII TĂI ORAȘUL, CA O FLOARE ÎN MÎINILE UNUI GRĂDINAR.
SĂ ȘTII, DANIEL, ÎMI PLACE MUNCA DE PE ȘANTIER... MUNCIȚI CU PASIUNE, SÎNTEȚI FOARTE PRIETENOȘI... CE ZICI?... POT VENI ȘI COLEGII MEI SĂ VĂ VADĂ?
ROMAN

(Va urma)